

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.12.2015 r.
COM(2015) 625 final

2015/0281 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW
w sprawie zwalczania terroryzmu**

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Akty terrorystyczne stanowią jedno z najpoważniejszych pogwałceń uniwersalnych wartości, na których opiera się Unia Europejska, takich jak godność ludzka, wolność, równość i solidarność, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności, oraz jeden z najpoważniejszych zamachów na zasady demokracji i praworządności. Należy zapewnić odpowiednie narzędzia w celu ochrony obywateli UE i wszystkich osób mieszkających w UE oraz przeciwstawienia się takim pogwałceniom w sposób skuteczny i proporcjonalny, które byłyby adekwatne do stawienia czoła zagrożeniom w UE, przy jednoczesnym wspieraniu społeczeństwa opartego na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz równości kobiet i mężczyzn.

Zagrożenie terrorystyczne w ostatnich latach narasta i zmienia się. W Europejskiej agencji bezpieczeństwa¹ Komisja określiła modernizację ram prawnych UE do walki z terroryzmem jako priorytet i ogłosiła zamiar aktualizacji obowiązujących przepisów w dziedzinie prawa karnego w tym obszarze w celu sprostania nowym wyzwaniom. W programie prac Komisji na 2016 r. ujęto wniosek ustawodawczy dotyczący zmiany decyzji ramowej w sprawie zwalczania terroryzmu², gdyż państwa członkowskie coraz częściej mają do czynienia ze zjawiskiem narastającej liczby osób podróżujących za granicę w celach terrorystycznych oraz zagrożeniem, jakie stwarzają one po powrocie.

Osoby te są często określane mianem „zagranicznych bojowników terrorystycznych”. Zjawisko to samo w sobie nie jest niczym nowym, ale skala i zakres problemu związanego z osobami podróżującymi do obszarów dotkniętych konfliktami, zwłaszcza w Syrii i Iraku, w celu walki lub odbywania ćwiczeń w szeregach grup terrorystycznych są bezprecedensowe. Z ostatniego sprawozdania Europolu dotyczącego sytuacji i tendencji w dziedzinie terroryzmu w UE (sprawozdanie TE-SAT)³ wynika, że zjawisko to obecnie nasila się: pod koniec 2014 roku ogólna szacunkowa liczba osób, które wyjechały z UE do regionów objętych konfliktami, przekroczyła 3 000, i ocenia się, że zwiększyła się ona obecnie do 5 000, a w tym samym czasie w niektórych państwach członkowskich wzrosła również liczba osób powracających. Państwa członkowskie zgłosiły, że stanowi to poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Jak podkreślił Europol, „choć być może tylko niewielka część powracających bojowników jest wysyłana do przeprowadzania ataków w UE, to osoby, które udały się do regionów objętych konfliktami, będą nadal stwarzać coraz większe zagrożenie dla wszystkich państw członkowskich UE. Poza nawiązaniem kontaktów powracający bojownicy mogli nabyć doświadczenie w walce i doświadczenie operacyjne – a co za tym idzie pozyskać zdolności do bardziej skutecznych lub wielokrotnych ataków – i mogą stanowić wzorzec dla młodych ludzi o podobnych poglądach. Ponadto osoby dotychczas niezaangażowane w planowanie ataków mogą z kolei radykalizować i werbować inne osoby, ułatwiać działalność oraz gromadzić fundusze”.

¹ COM(2015) 185 final z 28.4.2015.

² COM(2015) 610 final z 27.10.2015.

³ <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>

Ataki przeprowadzone na terytorium Europy w latach 2014 i 2015, których punktem kulminacyjnym były niedawne zamachy w Paryżu wieczorem 13 listopada 2015 r., tragicznie ukazały, że ryzyko to może się urzeczywistnić, stąd też zachodzi konieczność zwiększenia zdolności reagowania na szczeblu UE poprzez dostosowanie tego reagowania do zagrożeń. Dochodzenia jeszcze co prawda trwają, ale informacje już dostępne wskazują, że zagraniczni bojownicy terrorystyczni byli zaangażowani w co najmniej sześć ataków terrorystycznych lub planów takich ataków w 2015 r.: terroryści ci wyjeżdżali bezpośrednio wcześniej do regionów objętych konfliktami (np. Jemen, Syria) lub byli inspirowani lub kierowani przy popełnianiu aktów terroru przez inne osoby znajdujące się obecnie w Syrii.

Chociaż większość ataków przeprowadzonych od 2014 r. w UE była „indywidualnymi” atakami terrorystycznymi, ryzyko bardziej wyrafinowanych sposobów działania i ataków na większą skalę (wykonywanych przez kilku bojowników uzbrojonych w materiały wybuchowe i broń palną) potwierdziło się 13 listopada wraz z atakami terrorystycznymi w Paryżu.

Zagraniczni bojownicy terrorystyczni stanowią podstawowe źródło niepokoju, ale nie należy także lekceważyć zagrożenia stwarzanego przez terroryzm rodzimy, samotnych zamachowców o zradykalizowanych postawach i „sfrustrowanych” (np. po zatrzymaniu ich paszportu) podróżnych ze skłonnościami terrorystycznymi. W ciągu ostatnich 12 miesięcy w UE i innych krajach zachodnich (np. w USA, Kanadzie i Australii) odnotowano kilka takich ataków i udaremnionych planów ataków.

Transgraniczny wymiar zagrożenia terroryzmem nie ogranicza się do podróżowania do regionów objętych konfliktami w państwach trzecich. Terroryści stosują techniki uników, by nie wzbudzać podejrzeń: poruszają się oni po UE i mogą przejeżdżać tranzytem przez terytoria krajów innych niż ich państwo zamieszkania lub obywatelstwa w celu obejścia procedur kontroli i nadzoru. Ponadto niedawne ataki przeprowadzone w UE wskazują, że terroryści przemieszczają się do innych państw członkowskich w celu przeprowadzania ataków lub z powodów logistycznych (np. zdobywanie środków finansowych, zamówienia broni).

Grupy terrorystyczne udowodniły, że posiadają zaawansowane umiejętności korzystania z internetu i nowych technologii komunikacyjnych w celu rozpowszechniania propagandy, współdziałania z potencjalnymi rekrutami, dzielenia się wiedzą oraz planowania i koordynowania swoich działań. Zwłaszcza internet i media społeczne stworzyły grupom radykałów i terrorystów nowe możliwości docierania do podatnych odbiorców i w ten sposób ułatwiają ich werbowanie lub radykalizację.

Wykorzystywanie wysokiej jakości materiałów informacyjnych (czasopisma, filmy wideo) i zdecentralizowane podejście dzięki zastosowaniu sieci kont na różnych platformach mediów społecznościowych umożliwia szybkie rozpowszechnianie materiałów terrorystycznych i radykalnych poprzez nieustanne dostosowywanie wykorzystania technologii informacyjnych. Internet stał się głównym kanałem wykorzystywanym przez terrorystów w celu rozpowszechniania propagandy, wysyłania publicznych gróźb, gloryfikowania przerażających aktów terrorystycznych, takich jak ścinanie głów, oraz przyznawania się do ataków.

Należy dostosować obowiązujące przepisy z uwzględnieniem zmieniających się zagrożeń terrorystycznych, w obliczu których stoi Europa. Obejmuje to odpowiednie przepisy prawa karnego mające na celu zwalczanie zjawiska zagranicznych bojowników terrorystycznych i zagrożeń wynikających z podróżowania do państw trzecich w celu uczestnictwa w

działaniach terrorystycznych, ale także narastających zagrożeń ze strony sprawców, którzy pozostają w Europie.

Bardziej spójne, kompleksowe i dostosowane krajowe przepisy prawa karnego są niezbędne w całej UE, tak by umożliwić skuteczne zapobieganie i ściganie przestępstw związanych z działaniami zagranicznych bojowników terrorystycznych i w odpowiedni sposób móc zareagować na wzrastające transgraniczne wyzwania praktyczne i prawne.

W decyzji ramowej 2002/475/WSiSW⁴ uznano już za przestępstwa niektóre akty terrorystyczne, w tym w szczególności przeprowadzanie ataków terrorystycznych, uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej, w tym wsparcie finansowe tych działań, publiczne nawoływanie do terroryzmu oraz werbowanie i szkolenie do jego celów, a także zawarto w niej przepisy dotyczące pomocnictwa w popełnianiu przestępstw terrorystycznych, podżegania do ich popełnienia oraz ich usiłowania.

Należy jednak poddać decyzję ramową 2002/475/WSiSW przeglądowi w celu wdrożenia nowych standardów i zobowiązań międzynarodowych podjętych przez UE oraz stawić czoła zmieniającym się zagrożeniom terrorystycznym w bardziej skuteczny sposób, zwiększając tym samym bezpieczeństwo UE i jej obywateli.

Ofiary terroryzmu wymagają ochrony, wsparcia i pomocy, które odpowiadają ich szczególnym potrzebom. W szczególności powinny one uzyskać bezpośredni dostęp do profesjonalnych, specjalistycznych służb pomocy świadczących usługi terapii fizycznej i psychospołecznej. W następstwie ataków terrorystycznych zasadnicze znaczenie ma dostęp ofiar terroryzmu do wiarygodnych informacji oraz dostęp do informacji o samych ofiarach. Ponieważ celem ataków terrorystycznych są duże grupy ludzi, wśród ofiar mogą znajdować się często osoby z innych krajów niż kraj będący celem ataku. Współpraca transgraniczna między właściwymi organami krajowymi jest zatem niezbędna dla zadbania o to, by wszystkie ofiary terroryzmu dysponowały odpowiednimi informacjami i otrzymały niezbędną pomoc, niezależnie od tego, gdzie w Unii Europejskiej mieszkają.

W dyrektywie 2012/29/UE⁵ ustanowiono szereg praw przysługujących wszystkim ofiarom przestępstw, w tym prawa do ochrony, wsparcia i pomocy uwzględniającej indywidualne potrzeby każdej ofiary przestępstwa. Przepisy te nie zapewniają jednak żadnych konkretnych środków na rzecz ofiar terroryzmu. Przyjęcie bardziej szczegółowych środków, które bardziej konkretnie odpowiadają potrzebom ofiar terroryzmu, mogłoby stanowić znaczną wartość dodaną. Odpowiednio dostosowane przepisy dotyczące ochrony, wsparcia i pomocy ofiarom terroryzmu powinny przyczyniać się do procesu gojenia się ran ofiar ocalałych oraz rodzin osób, które zginęły, a tym samym pośrednio do procesu gojenia się ran całego społeczeństwa.

⁴ Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3). Zmieniona decyzją ramową Rady 2008/919/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. zmieniającą decyzję ramową 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 330 z 9.12.2008, s. 31).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 37).

- **Potrzeba wdrożenia odpowiednich międzynarodowych standardów i zobowiązań oraz reakcji na zmieniające się zagrożenie terrorystyczne**

W rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2178(2014) w sprawie zagrożeń dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego spowodowanych przez akty terroryzmu przyjętej w dniu 24 września 2014 r. określono szeroki wachlarz środków walki ze zjawiskiem zagranicznych bojowników terrorystycznych. Zgodnie z ust. 6 tej rezolucji ONZ państwa członkowskie są zobowiązane do zadbania o to, by w ich krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych poważne przestępstwa były uznawane jako wystarczające do ich ścigania i karania w sposób należycie odzwierciedlający powagę czynu: a) podróż lub usiłowanie podróży do państwa trzeciego w celu przyczynienia się do popełnienia aktu terrorystycznego lub udostępnianie lub otrzymywanie szkolenia; b) finansowanie takich podróży oraz c) organizacja lub ułatwianie takich podróży.

W rezolucji Rady Bezpieczeństwa nr 2178(2014) potwierdzono zobowiązanie wszystkich państw członkowskich do przestrzegania prawa międzynarodowego dotyczącego praw człowieka przy zwalczaniu terroryzmu, podkreślając, że poszanowanie praw człowieka i zasada praworządności mają zasadnicze znaczenie dla powodzenia działań w zakresie walki z terroryzmem. Stwierdzono w niej, że nieprzestrzeganie praw człowieka i innych zobowiązań międzynarodowych przyczyniło się do wzrostu radykalizmu i wzmogło poczucie bezkarności.

W rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) podkreślono również, że konieczne jest, by państwa włączały właściwe społeczności lokalne i podmioty pozarządowe w opracowywanie strategii na rzecz przeciwdziałania brutalnym ekstremistycznym przesłaniom podlegającym do aktów terrorystycznych, przeciwdziałały uwarunkowaniom sprzyjającym rozprzestrzenianiu się brutalnego ekstremizmu, w tym poprzez mobilizowanie młodzieży, rodzin, kobiet, liderów religijnych, kulturowych i edukacyjnych oraz wszystkich innych zainteresowanych grup społeczeństwa obywatelskiego, oraz przyjęły dostosowane podejście do przeciwdziałania werbowaniu do tego rodzaju brutalnego ekstremizmu oraz wspierania integracji i spójności społecznej.

Ponadto w RB ONZ nr 2249(2015) z dnia 20 listopada 2015 r. wzywa się państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz powstrzymania przepływu zagranicznych bojowników terrorystycznych do Iraku i Syrii oraz zapobiegania finansowaniu terroryzmu i likwidowania źródeł tego finansowania. W podobnym duchu w rezolucji RB ONZ nr 2199 (2015) potwierdzono przykładowo, że „wszystkie państwa zapewniają, aby każdy, kto uczestniczy w finansowaniu, planowaniu, przygotowywaniu lub dokonywaniu aktów terrorystycznych lub we wspieraniu aktów terrorystycznych został pociągnięty do odpowiedzialności, i zapewniają, aby takie akty terrorystyczne były w ich krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych uznawane za poważne przestępstwa, a kara należycie odzwierciedlała powagę takich aktów terrorystycznych, oraz podkreślono, że wsparcie takie może następować przy pomocy handlu ropą naftową i produktami rafinacji ropy naftowej, rafinerii modułowych i pokrewnych materiałów przez Państwo Islamskie, Front Obrony Ludności Lewantu i wszelkie inne osoby, grupy, przedsiębiorstwa i podmioty powiązane z siecią Al-Kaida”.

Po negocjacjach, jakie odbyły się na początku 2015 r., przyjęto w maju 2015 r. Protokół dodatkowy do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi wdrażający niektóre postanowienia dotyczące prawa karnego zawarte w rezolucji RB ONZ nr 2178(2014), w szczególności w jej ust. 6. Protokół dodatkowy uzupełnia Konwencję Rady Europy, zgodnie z którą już teraz obowiązuje kryminalizacja niektórych przestępstw terrorystycznych. W rezultacie protokół dodatkowy nakłada obowiązek kryminalizacji następujących aktów:

uczestniczenie w zrzeszeniu lub grupie w celach terrorystycznych (art. 2), odbywanie szkolenia na rzecz terroryzmu (art. 3), podróżowanie lub usiłowanie podróżowania w celach terrorystycznych (art. 4), zapewnianie lub gromadzenie środków na takie podróże (art. 5) oraz organizowanie lub wspieranie takich podróży (art. 6). W protokole tym nakłada się na strony także obowiązek usprawnienia terminowej wymiany informacji między nimi (art. 7).

Podobnie jak w rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) w protokole dodatkowym potwierdza się zobowiązanie każdej strony do zadbania o to, by wdrażanie protokołu dodatkowego odbywało się z poszanowaniem zobowiązań w zakresie praw człowieka, w szczególności prawa do swobody przemieszczania się, wolności słowa, wolności zrzeszania się i wolności wyznania zgodnie z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Międzynarodowym paktem praw obywatelskich i politycznych i innymi zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego, oraz przypomina się o potrzebie zapewnienia przestrzegania zasady proporcjonalności, przy poszanowaniu uzasadnionych zamierzonych celów i niezbędności tych celów w społeczeństwie demokratycznym oraz wykluczania wszelkich form arbitralnego, dyskryminującego lub rasistowskiego traktowania.

UE podpisała protokół dodatkowy oraz konwencję w dniu 22 października 2015 r.

W zaleceniach Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) dotyczących finansowania terroryzmu wydanych w 2012 r., a w szczególności w zaleceniu dotyczącym kryminalizacji finansowania terroryzmu (zalecenie nr 5), stwierdza się, że „państwa powinny kryminalizować finansowanie terroryzmu na podstawie konwencji o zwalczaniu finansowania terroryzmu i powinny kryminalizować nie tylko finansowanie aktów terroryzmu, lecz także finansowanie organizacji terrorystycznych i indywidualnych terrorystów, nawet jeżeli brak jest powiązania z konkretnym aktem lub konkretnymi aktami terrorystycznymi”⁶.

Ze względu na pilną potrzebę podjęcia działań w związku z zagrożeniem ze strony zagranicznych bojowników terrorystycznych FATF zmieniła uwagę interpretacyjną do zalecenia nr 5 dotyczącą kryminalizacji finansowania terroryzmu, aby uwzględnić odpowiednie elementy rezolucji nr RB ONZ nr 2178. Za pomocą tej zmiany wyjaśniono, że zalecenie nr 5 zobowiązuje państwa do kryminalizacji finansowania podróży osób udających się do państwa innego niż ich państwo zamieszkania lub obywatelstwa do celów dokonywania, planowania lub przygotowywania aktów terrorystycznych lub udziału w nich bądź też udostępniania lub otrzymywania szkolenia terrorystycznego.

W decyzji ramowej 2002/475/WSiSW uznaje się za przestępstwa niektóre akty terrorystyczne, w tym przeprowadzanie ataków terrorystycznych, uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej, w tym wsparcie finansowe tych działań, publiczne nawoływanie do terroryzmu oraz werbowanie i szkolenie do jego celów (przy czym przepisy dotyczące tych trzech ostatnich przestępstw stanowią wdrożenie postanowień Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, CETS nr 196). Decyzją ramową 2002/475/WSiSW nie nałożono jednak wyraźnie obowiązku kryminalizacji podróży do państw trzecich w zamiarach terrorystycznych ani obowiązku kryminalizacji szkolenia do celów terrorystycznych, o czym mowa w rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) i co jest wymagane zgodnie w protokołem dodatkowym. Ponadto w odniesieniu do finansowania terroryzmu decyzja ramowa 2002/475/WSiSW przewiduje obecnie jedynie, że kryminalizacją objęte jest finansowanie dostarczane grupie terrorystycznej, co jednak nie obejmuje finansowania wszystkich

⁶ Tekst zaleceń FATF oraz towarzyszących mu uwag interpretacyjnych można znaleźć pod adresem: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf

przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, w tym przykładowo werbowania, szkolenia lub podróżowania za granicę w celach terrorystycznych.

W konkluzjach z dnia 13 października 2014 r. Rada wezwała Komisję do zbadania, jak usunąć ewentualne niedociągnięcia decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, w szczególności w kontekście rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2178(2014)⁷. We wspólnym oświadczeniu po posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w Rydze ministrowie państw UE zgodzili się, że należy rozważyć ewentualne środki ustawodawcze w celu ustanowienia wspólnego podejścia do przestępstw o charakterze terrorystycznym w kontekście rezolucji RB ONZ 2178(2014). Również Parlament Europejski w swojej rezolucji z dnia 11 lutego 2015 r. podkreślił potrzebę zharmonizowania kryminalizacji przestępstw związanych z działalnością zagranicznych bojowników oraz zapobiegania powstawaniu luk w ściganiu przestępstw poprzez aktualizację decyzji ramowej w sprawie zwalczania terroryzmu. Na posiedzeniu w dniu 20 listopada 2015 r. Rada ds. WSiSW z zadowoleniem przyjęła zamiar przedstawienia przez Komisję przed końcem 2015 r. wniosku dotyczącego dyrektywy mającej na celu aktualizację decyzji ramowej w sprawie zwalczania terroryzmu.

W celu wykonania zobowiązań wynikających z protokołu dodatkowego, jak również odnośnego zalecenia FATF w sprawie finansowania terroryzmu, konieczne jest dokonanie przeglądu decyzji ramowej 2002/475/WSiSW.

Oprócz zmian niezbędnych dla zapewnienia zgodności z międzynarodowymi zobowiązaniami i normami konieczne jest przedstawienie kompleksowych środków, które uwzględnią zmieniające się zagrożenia terrorystyczne oraz potrzebę odpowiednich narzędzi ułatwiających dochodzenie i ściganie wszelkich wchodzących w grę sposobów działania terrorystów, a przy tym pozwolą na uniknięcie znaczących luk w reakcji wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

W tym duchu dyrektywa proponuje również obowiązek kryminalizacji następujących zachowań: usiłowanie werbowania i szkolenia, podróżowanie za granicę w celu uczestnictwa w działalności grupy terrorystycznej oraz finansowanie różnych przestępstw terrorystycznych określonych w dyrektywie.

Ponadto, biorąc pod uwagę zwiększające się zagrożenie terrorystyczne stwarzane przez zagranicznych bojowników terrorystycznych podróżujących do państw trzecich w celu zaangażowania się w działalność terrorystyczną, we wniosku przewidziano również kryminalizację wszelkich odbywanych celach terrorystycznych podróży za granicę, w tym podróży w ramach UE i podróży do kraju pochodzenia lub zamieszkania sprawcy.

Z uwagi na konieczność uwzględnienia różnych form wsparcia działalności terrorystycznej, w tym transakcji handlowych oraz przywozu i wywozu towarów przeznaczonych na wspieranie popełniania przestępstw terrorystycznych, wniosek zawiera poza tym wyjaśnienie, że wszelkie takie wsparcie materialne jest objęte przepisami dyrektywy.

Wniosek służy również poprawie obowiązujących przepisów dotyczących pomocnictwa, podżegania i usiłowania popełnienia przestępstwa terrorystycznego, a także zasad dotyczących jurysdykcji, zapewniających spójność i efektywne stosowanie odpowiednich przepisów i uniknięcie luk prawnych.

⁷ Dokument Rady 14160/14.

Ponadto wniosek zawiera dodatkowe przepisy dotyczące szczególnych środków wsparcia dla ofiar terroryzmu.

Konsolidacja przepisów prawnych w tej dziedzinie zapewni nie tylko wypełnienie istniejących luk w egzekwowaniu prawa, lecz także przysłuży się uproszczeniu i poprawi dostępność. Ze względu na zakres proponowanych środków i celu polegającego na konsolidacji przepisów za najważniejsze uznaje się zastąpienie obecnie obowiązującej decyzji ramowej 2002/475/WSiSW dyrektywą UE.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Zgodnie z Europejską agendą bezpieczeństwa, przy uwzględnieniu rozwoju sytuacji na szczeblu międzynarodowym i europejskim, Komisja jest zobowiązana do przeprowadzenia przeglądu decyzji ramowej w sprawie terroryzmu w odniesieniu do wspólnego podejścia do przestępstw terrorystycznych, w szczególności tych związanych z działalnością zagranicznych bojowników terrorystycznych⁸.

W październiku 2015 r. Komisja podkreśliła w swoim programie prac na rok 2016, że terroryzm i radykalizacja postaw wymagają reakcji ze strony UE, i zapowiedziała przedstawienie wniosku dotyczącego przeglądu decyzji ramowej w sprawie zwalczania terroryzmu w celu zajęcia się zjawiskiem zagranicznych bojowników terrorystycznych⁹.

Niniejszy wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie zwalczania terroryzmu, wdrażający wymogi określone w protokole dodatkowym, utoruje drogę do zawarcia protokołu dodatkowego i konwencji, na potrzeby którego wkrótce przedstawione zostaną również konkretne propozycje.

Niniejszy wniosek stanowi część szerszego przedsięwzięcia, które obejmuje również zwiększenie wysiłków w celu zapobiegania radykalizacji postaw. W celu umacniania i wspierania wysiłków na rzecz zapobiegania radykalizacji postaw prowadzącej do brutalnego ekstremizmu oraz terroryzmu Komisja utworzyła Centrum Doskonałości RAN, które wspiera szeroką sieć lokalnych ekspertów-praktyków (Sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw – *Radicalisation Awareness network*). Centrum RAN ułatwia wymianę sprawdzonych praktyk i wiedzy specjalistycznej, konsoliduje *know-how* oraz identyfikuje i rozwija najlepsze praktyki, udziela konkretnych porad i świadczy usługi wsparcia dostosowane do potrzeb. Tym samym przyczynia się ono do realizacji poszczególnych działań określonych w komunikacie Komisji „Zapobieganie radykalizacji prowadzącej do terroryzmu i brutalnego ekstremizmu: Wzmocnienie działań UE”¹⁰.

Istnieją już przepisy UE w sprawie wymiany informacji między właściwymi organami krajowymi w dziedzinie bezpieczeństwa i walki z terroryzmem, a mianowicie decyzja ramowa Rady 2006/960/WSiSW¹¹, decyzja 2008/615/WSiSW (decyzja w sprawie konwencji z Prüm)¹², w szczególności w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej, oraz

⁸ COM(2015) 185 final z 28.4.2015.

⁹ COM(2015) 610 final z 27.10.2015.

¹⁰ COM(2013) 941 final z 15.1.2014.

¹¹ Decyzja ramowa Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 89).

¹² Decyzja Rady 2008/615/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej (Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 1).

decyzja 2005/671/WSiSW¹³. Wspomniane przepisy przewidują, podobnie jak art. 7 protokołu dodatkowego, zobowiązanie państw członkowskich do utworzenia krajowych punktów kontaktowych i spontanicznej wymiany informacji, w przypadku gdy istnieją przesłanki pozwalające przypuszczać, że informacje takie mogą pomóc w wykrywaniu, zapobieganiu lub ściganiu przestępstw terrorystycznych.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Zjawisko zagranicznych bojowników terrorystycznych jasno ukazuje znaczenie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa dla bezpieczeństwa wewnętrznego Unii. Wysoka przedstawiciel/wiceprzewodnicząca oraz Komisja przedstawiły wspólny komunikat z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie elementów strategii regionalnej UE w odniesieniu do Syrii i Iraku oraz zagrożenia ze strony Da'esh¹⁴ mających na celu zmniejszenie przepływu zagranicznych bojowników do Syrii/Iraku i funduszy dla Da'esh oraz budowanie zdolności w celu wdrożenia rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) i przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu.

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie unijnego systemu zamrażania aktywów zagranicznych organizacji terrorystycznych i terrorystów. Wynika to z jednej strony z rozporządzenia Rady 881/2002 wykonującego rezolucje RB ONZ dotyczące wskazania osób i podmiotów związanych z Al-Kaidą (nr 1267 i 1390), a z drugiej strony z tzw. „autonomicznych” środków UE wprowadzanych zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 1373, która jest wymierzona przeciwko innym terrorystom i organizacjom, niepowiązanym z Al-Kaidą.

Niniejszy wniosek stanowi uzupełnienie środków zapobiegawczych związanych z finansowaniem terroryzmu przewidzianych w dyrektywie 2015/849/UE.

Niniejszy wniosek uzupełnia również politykę UE w dziedzinie praw ofiar. W szczególności dyrektywa 2012/29/UE, która weszła w życie w państwach członkowskich w dniu 16 listopada 2015 r., zawiera zbiór praw dla wszystkich ofiar przestępstw. Zgodnie z dyrektywą 2004/80/WE państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia odszkodowania ofiarom umyślnych aktów przemocy, także w sytuacjach transgranicznych. Niniejszy wniosek opiera się na obowiązujących przepisach UE dotyczących praw ofiar, jednak bez rozszerzania ich zakresu. W szczególności rozwija się w nim i pogłębia szereg przepisów dyrektywy 2012/29/UE, tak by móc udzielać szczególnego wsparcia na rzecz zaspokojenia potrzeb ofiar przestępstw terrorystycznych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Niniejszy wniosek zastępuje decyzję ramową 2002/475/WSiSW i ma na celu wprowadzenie uaktualnionych przepisów na szczeblu UE ustanawiających minimalne normy dotyczące definiowania przestępstw terrorystycznych, przestępstw dotyczących grupy terrorystycznej lub związanych z działalnością terrorystyczną oraz kar w tej dziedzinie. Terroryzm stanowi poważne przestępstwo o wymiarze transgranicznym ze względu na jego rodzaj i skutki oraz potrzebę jego wspólnego zwalczania.

¹³ Decyzja Rady 2005/671/WSiSW w sprawie wymiany informacji i współpracy dotyczącej przestępstw terrorystycznych (Dz.U. L 253 z 29.9.2005, s. 22).

¹⁴ JOIN(2015) 2 final z 6.2.2015.

W związku z tym właściwą podstawą prawną niniejszego wniosku jest art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Artykuł ten upoważnia Parlament Europejski i Radę do ustanawiania niezbędnych norm minimalnych dotyczących określania przestępstw i sankcji w drodze dyrektyw przyjmowanych zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą.

Włączenie przepisów dotyczących praw ofiar wymaga dodania jako podstawy prawnej odpowiednich przepisów. Artykuł 82 ust. 2 TFUE upoważnia Parlament Europejski i Radę do ustanawiania norm minimalnych dotyczących praw ofiar przestępstw w drodze zwykłej procedury ustawodawczej. W związku z tym jako dodatkową podstawę prawną należy dodać art. 82 ust. 2 lit. c) TFUE.

Zarówno art. 83 ust. 1 TFUE, jak i art. 82 ust. 2 TFUE przewidują tę samą procedurę ustawodawczą. Wniosek należy zatem oprzeć na art. 83 ust. 1 TFUE oraz art. 82 ust. 2 TFUE.

- **Zmienna geometria**

Obowiązująca obecnie decyzja ramowa 2002/475/WSiSW ma zastosowanie do wszystkich państw członkowskich z wyjątkiem Zjednoczonego Królestwa, które zgodnie z art. 10 ust. 4 protokołu nr 36 załączonego do TUE i TFUE skorzystało z prawa do rezygnacji z tych ram prawnych ze skutkiem od dnia 1 grudnia 2014 r.

Zgodnie z Protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który jest dołączony do Traktatów, Zjednoczone Królestwo i Irlandia mogą zdecydować o uczestnictwie w przyjęciu niniejszego wniosku. Mogą one również skorzystać z tej możliwości po przyjęciu wniosku.

Zgodnie z Protokołem nr 22 w sprawie stanowiska Danii Dania nie uczestniczy w przyjmowaniu przez Radę środków na mocy tytułu V TFUE (z wyjątkiem „środków określających państwa trzecie, których obywatele muszą mieć wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych państw członkowskich” oraz „środków odnoszących się do jednolitego wzorca wiz”). W związku z tym na mocy obecnie obowiązujących procedur Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszego wniosku i nie będzie nim związana. Decyzja ramowa 2002/475/WSiSW zmieniona decyzją ramową 2008/919/WSiSW pozostaje wiążąca dla Danii i ma do niej zastosowanie.

- **Pomocniczość**

Działania w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości wchodzą w zakres kompetencji dzielonych między Unią Europejską a państwami członkowskimi zgodnie z art. 4 ust. 2 TFUE. W związku z tym zastosowanie ma zasada pomocniczości ze względu na art. 5 ust. 3 TUE, zgodnie z którym Unia podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym oraz lokalnym, i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii.

Ponieważ wymogi określone w rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) przyjęto na podstawie rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, są one wiążące dla państw członkowskich ONZ. Państwa członkowskie UE już rozpoczęły przegląd swoich odnośnych ram prawnych i w niektórych przypadkach przyjęły nowe środki zapewniające zgodność z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ, w szczególności w odniesieniu do wymogów dotyczących podróżowania za granicę w celach terrorystycznych i powiązanych z tym zachowań.

Protokół dodatkowy wprowadza część rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) dotyczącą kryminalizacji podróżowania za granicę w celach terrorystycznych. Podpisując protokół dodatkowy w dniu 22 października 2015 r., UE wyraziła gotowość do zawarcia protokołu dodatkowego zgodnie z art. 218 ust. 6 TFUE. Jego zawarcie zobowiąże UE do włączenia norm określonych w protokole dodatkowym do prawa unijnego, które, jak wspomniano powyżej, obecnie nie przewiduje kryminalizacji wszystkich zachowań przewidzianych w protokole dodatkowym.

Wdrożenie protokołu dodatkowego oraz odnośnych aspektów prawa karnego rezolucji RB ONZ nr 2178(2014) poprzez obowiązujące w całej Unii normy minimalne, a w szczególności dodatkowe wspólne definicje przestępstw biorące pod uwagę zmieniające się zagrożenia terrorystyczne, pozwoliłoby uniknąć ewentualnych luk prawnych, które mogą wynikać z fragmentarycznego podejścia, i stanowiłoby wyraźną wartość dodaną dla poprawy bezpieczeństwa UE oraz bezpieczeństwa obywateli UE i mieszkających w UE osób. Ponadto jednolite w całej UE definicje ułatwiłyby wspólne podejście i stworzenie punktu odniesienia dla transgranicznej wymiany informacji i współpracy policyjnej oraz wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych. Podobnie, jak podkreślono to w Europejskiej agendzie bezpieczeństwa, normy minimalne dotyczące przestępstw zgodnie z rezolucją RB ONZ nr 2178(2014) oraz protokołem dodatkowym mogłyby również ułatwić współpracę z państwami trzecimi, stwarzając tym samym wspólny punkt odniesienia zarówno wewnątrz UE, jak i z partnerami międzynarodowymi.

Podobną argumentację można zastosować w odniesieniu do włączenia do prawa UE zalecenia FATF w sprawie kryminalizacji finansowania terroryzmu. Państwa członkowskie są już co prawda zobowiązane do przestrzegania zalecenia FATF i przyjęły już w dużej mierze niezbędne środki wykonawcze, ale rozszerzenie na poziom UE zakresu znamion przestępstwa finansowania terroryzmu, określonego obecnie w art. 2 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, zagwarantowałoby, że poszczególne państwa członkowskie nie podlegałyby różnym zobowiązaniom prawnym, a transgraniczna wymiana informacji oraz współpraca operacyjna nie cierpiałyby z powodu różnic w zakresie znamion przestępstw kryminalnych.

Podobnie, z uwagi na transgraniczny charakter zagrożeń terrorystycznych, konieczne jest odpowiednie dostosowanie zakresu przestępstw, w tym tych, które nie są objęte wymogami międzynarodowych norm i zobowiązań, tak by były one rzeczywiście skuteczne.

Cele te nie mogą być osiągnięte w sposób wystarczający samodzielnie przez państwa członkowskie UE, gdyż poprzez przepisy prawa obowiązujące wyłącznie na poziomie krajowym nie można stworzyć minimalnych norm dotyczących definicji przestępstw terrorystycznych ani wprowadzić kar za te przestępstwa, które obowiązywałyby w całej UE. Jeżeli unijne ramy prawne nie są zgodne z protokołem dodatkowym, a jednocześnie niektóre państwa członkowskie przystąpią do tego protokołu, mogłoby to doprowadzić do ewentualnej rozbieżności między zobowiązaniami państw członkowskich na mocy prawa Unii i ich zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego.

Kompleksowe i dostatecznie jednolite ramy prawne można zatem urzeczywistnić lepiej na poziomie Unii. Unia może w związku z tym przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości.

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej, proponowana nowa dyrektywa ogranicza się do tego, co jest konieczne i proporcjonalne, aby z jednej strony wdrażać zobowiązania i normy międzynarodowe, zwłaszcza w odniesieniu do

kryminalizacji podróżowania do innego kraju w celach terrorystycznych, poddawania się szkoleniu dla celów terrorystycznych (które to wdrożenie jest wymagane na mocy protokołu dodatkowego) oraz finansowania terroryzmu nieograniczającego się do działalności grupy terrorystycznej, lecz rozszerzonego na wszystkie przestępstwa terrorystyczne i przestępstwa związane z terroryzmem bez powiązania z określonymi aktami terrorystycznymi (jak przewidziano to w normach FATF), a z drugiej strony, aby dostosować istniejące znamiona przestępstw terrorystycznych do nowych zagrożeń terrorystycznych (co na przykład wymaga kryminalizacji również podróży w celach terrorystycznych w ramach UE).

We wniosku określono zakres przestępstw kryminalnych w ten sposób, że obejmuje wszystkie odnośne zachowania, ogranicza się jednak do tego, co jest konieczne i proporcjonalne.

- **Wybór instrumentu**

Zgodnie z art. 83 ust. 1 TFUE ustanowienie norm minimalnych odnoszących się do określenia przestępstw oraz sankcji w dziedzinie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, w tym terroryzmu, można osiągnąć jedynie w drodze dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady przyjętej zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą. To samo odnosi się do ustanowienia norm minimalnych, o których mowa w art. 82 ust. 2 TFUE.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/ kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Transpozycja odnośnych przepisów decyzji ramowej 2002/475/WSiSW do prawa krajowego była przedmiotem szeregu sprawozdań z wdrażania¹⁵, w tym sprawozdania z września 2014 r. w sprawie wdrożenia zmian wprowadzonych decyzją ramową 2008/919/WSiSW¹⁶.

W sprawozdaniu z wdrażania stwierdzono między innymi, że szereg państw członkowskich wykroczyło poza wymogi decyzji ramowej 2008/919/WSiSW, w szczególności poprzez przyjęcie przepisów uznających za przestępstwo otrzymywanie szkoleń terrorystycznych, co wskazuje na istniejącą lukę w egzekwowaniu prawa, a także w odniesieniu do usiłowania popełnienia odnośnych przestępstw terrorystycznych wprowadziło przepisy, które wykraczają poza wymagania określone we wspomnianej decyzji ramowej.

Sprawozdanie z wdrożenia z 2014 r. sporządzono w oparciu o zewnętrzne badanie, w którym nie tylko dokonano analizy transpozycji przez państwa członkowskie decyzji ramowej 2008/919/WSiSW do prawa krajowego, lecz także przeprowadzono ocenę wdrożenia ram prawnych przyjętych przez państwa członkowskie UE do zwalczania terroryzmu w praktyce. Badanie to obejmowało ocenę zmian wprowadzonych w 2008 r., w ramach której stwierdzono, że zmiany te były właściwe i skuteczne w odniesieniu do celów. Wspólne rozumienie przestępstw związanych z terroryzmem, takich jak publiczne nawoływanie do terroryzmu, werbowanie i szkolenie na potrzeby terroryzmu, sprawiło, że zwłaszcza transgraniczne przypadki tego rodzaju są rozpatrywane efektywniej. Ponadto w badaniu stwierdzono, że większość zainteresowanych stron uważa, iż przepisy dotyczące nowych

¹⁵ Sprawozdania Komisji sporządzone na podstawie art. 11 decyzji ramowej Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu. COM(2004)409 final z 8.6.2004 i COM(2007) 681 final z 6.11.2007.

¹⁶ COM(2014) 554 final z 5.9.2014.

przestępstw pomagają im zwalczać działania terrorystyczne już w fazie przygotowawczej. Ogólnie rzecz biorąc, zmiany wprowadzone w 2008 r. były postrzegane jako przydatne w walce ze zmieniającymi się zagrożeniami terrorystycznymi, przed którymi stoją państwa członkowskie UE. Jeśli chodzi o organy egzekwowania prawa i organy wymiaru sprawiedliwości, z badania wynika, że transgraniczne przypadki nowo wprowadzonych przestępstw, dotyczące więcej niż jednego państwa członkowskiego, można rozpatrywać sprawniej dzięki wspólnemu podejściu do kryminalizacji przestępstw. W sumie uznano, że wartość dodana decyzji ramowej 2008/919/WSiSW jest wysoka dla tych państw członkowskich UE, które nie mają jeszcze szczególnych ram prawnych dla zwalczania terroryzmu, zaś dla tych, które mają takie ramy prawne, wartość dodana wynika ze wzmocnienia ram współpracy z innymi państwami członkowskimi w stawianiu czoła fazom przygotowawczym działań terrorystycznych.

Poproszono Eurojust o zbadanie, czy istniejące znamiona przestępstw kryminalnych w państwach członkowskich są wystarczające, by stawić czoła nowym zjawiskom, takim jak w szczególności napływ zagranicznych bojowników terrorystycznych do państw trzecich. Badanie przeprowadzone przez Eurojust wykazało, że istnieją wątpliwości co do skuteczności takich środków, w związku z czym istniejące ramy prawne powinny zostać zmienione¹⁷.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Podczas negocjacji z Radą Europy w sprawie protokołu dodatkowego projekty tekstów podano do publicznej wiadomości w celu uzyskania uwag. Uwagi pisemne zostały zgłoszone przez kilka organizacji broniących praw podstawowych (Amnesty International, Międzynarodowa Komisja Prawników oraz Open Society). Uwagi te były przedmiotem dyskusji pomiędzy stronami negocjacji, a niektóre propozycje doprowadziły do zmiany protokołu dodatkowego i sprawozdania wyjaśniającego do protokołu.

Ogólnie rzecz biorąc, w uwagach podkreślono potrzebę istnienia odpowiednich mechanizmów zabezpieczenia praw człowieka, wystarczającej jasności prawnej zarówno w odniesieniu do czynów karalnych (*actus reus*), jak i zamiaru popełnienia takich czynów (*mens rea*), oraz wyjaśnienia zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego.

Uwagi zostały włączone do protokołu dodatkowego, a także do sprawozdania wyjaśniającego w następujący sposób: konieczność poszanowania praw człowieka podkreśla się w protokole dodatkowym w preambule, art. 1 (cel) i nowym art. 8, który w całości poświęcony jest przestrzeganiu praw podstawowych. Przepisy te zostały uzupełnione o dodatkowe wyjaśnienia w sprawozdaniu (w odniesieniu do innych instrumentów międzynarodowych, w tym zwłaszcza do protokołu dotyczącego statusu uchodźców oraz Konwencji o prawach dziecka).

- **Ocena skutków**

Biorąc pod uwagę pilną potrzebę poprawy unijnych ram prawnych zwiększających bezpieczeństwo w świetle niedawnych ataków terrorystycznych, w tym poprzez włączenie międzynarodowych zobowiązań i norm, niniejszy wniosek jest przedkładany wyjątkowo bez przeprowadzenia oceny skutków.

¹⁷ Dokument Rady 15715/2/14.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek ma na celu wprowadzenie międzynarodowych zobowiązań i norm do porządku prawnego UE oraz aktualizację ram prawnych, by móc odpowiednio reagować na zmieniające się zagrożenia terrorystyczne. Wyszczególnienie różnych przestępstw w oddzielnych artykułach (zamiast np. zwykłego dodania nowych przestępstw w akapitach i tiret do aktualnego art. 3 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW) oraz wyjaśnienia dotyczące warunków ogólnych mających zastosowanie do tych przestępstw (zob. w szczególności przepisy zawarte w tytule IV) ułatwiają zrozumienie zakresu odnośnych przestępstw. Pomoże to państwom członkowskim przy transpozycji i wdrażaniu odpowiednich przepisów. Ponadto zakres stosowania innych instrumentów prawnych UE odnoszących się do przestępstw terrorystycznych (w szczególności takich jak instrumenty dotyczące transgranicznej wymiany informacji i współpracy) będzie również bardziej przejrzysty, co z kolei ułatwi stosowanie tych przepisów przez właściwe organy.

- **Prawa podstawowe**

Unia Europejska opiera się na wartościach zapisanych w art. 2 TUE i uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 1 TUE. Bezpieczeństwo i poszanowanie praw podstawowych nie są sprzecznymi, lecz spójnymi i uzupełniającymi się celami polityki¹⁸. Unijne podejście opiera się na wspólnych demokratycznych wartościach naszych otwartych społeczeństw, w tym na praworządności, i musi szanować oraz propagować prawa podstawowe określone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, która potwierdza, z należyтым uwzględnieniem kompetencji i zadań Wspólnoty i Unii oraz zasady pomocniczości, prawa wynikające zwłaszcza z tradycji konstytucyjnych i zobowiązań międzynarodowych wspólnych państwom członkowskim, w tym z Traktatu o Unii Europejskiej, traktatów wspólnotowych, europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Wszelkie środki przewidziane do poprawy środków bezpieczeństwa muszą być zgodne z zasadami konieczności, proporcjonalności i legalności, przy zachowaniu odpowiednich gwarancji w celu zapewnienia rozliczalności i dochodzenia roszczeń na drodze sądowej¹⁹.

Proponowane środki obejmują przepisy prawne mające umożliwić odpowiednie reagowanie na zmieniające się zagrożenia terrorystyczne. Działania te pomogą ograniczyć ryzyko ataków terrorystycznych oraz ograniczyć możliwości radykalizacji i werbowania. Środki te mają na celu ochronę podstawowych praw ofiar i potencjalnych ofiar, w szczególności prawo do życia i prawo do nietykałości cielesnej i psychicznej, natomiast przepisy w dziedzinie prawa karnego mają nieunikniony wpływ na korzystanie z praw podstawowych, w szczególności przez osoby podejrzane, oskarżone lub skazane za przestępstwa terrorystyczne oraz przestępstwa związane z grupą terrorystyczną lub z działalnością terrorystyczną. Ustanowienie, wdrożenie i stosowanie kryminalizacji musi odbywać się z pełnym poszanowaniem zobowiązań w zakresie praw podstawowych. Wszelkie ograniczenia w korzystaniu z podstawowych praw i wolności podlegają warunkom określonym w art. 52 ust. 1 Karty praw podstawowych, a mianowicie muszą być proporcjonalne i rzeczywiście odpowiadać słusznym celom służącym uznawanemu przez Unię interesowi ogólnemu lub

¹⁸ Art. 6 Karty praw podstawowych i wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8 kwietnia 2014 r. w połączonych sprawach C-293/12 i C-594/12, pkt 42.

¹⁹ Art. 52 ust. 1 Karty praw podstawowych; wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 8 kwietnia 2014 r., cytowany powyżej.

potrzebom ochrony praw i wolności innych osób i być przewidziane ustawowo oraz szanować istotę tych praw i wolności.

W tym względzie należy wziąć pod uwagę szereg podstawowych praw i wolności zapisanych w Karcie praw podstawowych. Prawa, które są szczególnie istotne w odniesieniu do proponowanych środków, obejmują, między innymi, ale nie wyłącznie, prawa zawarte w tytule I Karty dotyczące godności (art. 1), prawo do życia i integralności (art. 2 i 3), wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 6 Karty), prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7 Karty), ochronę danych osobowych (art. 8 Karty), wolność myśli, sumienia i religii (art. 10 Karty), wolność wypowiedzi i informacji (art. 11 Karty), wolność zgromadzania się i stowarzyszania się (art. 12 Karty praw podstawowych), prawo własności (art. 17 Karty), prawo do azylu oraz ochrony w przypadku usunięcia z terytorium państwa, wydalenia lub ekstradycji (art. 18 i 19 Karty), ogólny zakaz dyskryminacji, w tym ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy (art. 21 Karty), prawa dziecka (art. 24 Karty), swobodę przemieszczania się i pobytu (art. 45 Karty), prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu (art. 47 Karty), domniemanie niewinności i prawo do obrony (art. 48 Karty), zasady legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary (art. 49 Karty) oraz zakaz ponownego sądzenia lub karania w postępowaniu karnym za ten sam czyn zabroniony pod groźbą kary (*ne bis in idem*, art. 50 Karty).

Wszelkie środki przyjmowane przez Unię i jej państwa członkowskie w odniesieniu do kryminalizacji przestępstw terrorystycznych i działań związanych z przestępstwami terrorystycznymi, jak przewidziano w tej dyrektywie, oraz określanie odpowiednich sankcji karnych i pozakarnych muszą podlegać zasadzie legalności i proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary, domniemania niewinności i prawa do obrony i powinny wykluczać wszelkie formy arbitralności. Powinny one być ponadto zgodne z ogólnym zakazem dyskryminacji, w tym ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, i powinny wykluczać wszelkie formy dyskryminacyjnego i rasistowskiego traktowania, również w celu uniknięcia stygmatyzacji jakiegokolwiek grupy lub wspólnoty.

Poszanowanie praw podstawowych w ujęciu ogólnym oraz zasada proporcjonalności są przestrzegane poprzez ograniczenie zakresu przestępstw do poziomu niezbędnego do tego, by umożliwić skuteczne ściganie aktów, które stwarzają szczególne zagrożenie bezpieczeństwa. Znajduje to odzwierciedlenie w motywach (zob. na przykład motyw 19 i 20).

Konkretniej mówiąc, nowe przestępstwo polegające na podróżowaniu za granicę odbywanym w celach terrorystycznych może ograniczać prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, zagwarantowanego na mocy art. 21 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz dyrektywy 2004/38/WE. Dyrektywa 2004/38/WE dopuszcza środki ograniczające swobodne przemieszczanie się ze względów porządku i bezpieczeństwa publicznego, w tym w celu zapobiegania przestępczości.

Dane dotyczące osób podejrzanych o popełnienie przestępstw określonych w niniejszej dyrektywie muszą być traktowane zgodnie z podstawowym prawem do ochrony danych osobowych i istniejącymi obowiązującymi przepisami prawa. Proponowana dyrektywa nie skutkuje zmianą takiego systemu i w konsekwencji nie ma też wpływu na prawo do prywatności i ochrony danych.

Niniejszy wniosek pozostaje bez uszczerbku dla obowiązków ciążących na państwie członkowskim dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego zgodnie z art. 72 TFUE, w odniesieniu do których władze państw członkowskich pozostają związane swoimi zobowiązaniami z zakresu praw człowieka wynikającymi z prawa krajowego i konstytucji oraz z umów międzynarodowych, którymi są one związane, w szczególności tymi wywodzącymi się z europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, której stronami są wszystkie państwa członkowskie.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek nie ma bezpośredniego wpływu na budżet Unii.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Wdrażanie dyrektywy będzie monitorowane przez Komisję na podstawie informacji dostarczonych przez państwa członkowskie dotyczących środków przyjętych w celu wprowadzenia w życie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do zapewnienia zgodności z dyrektywą.

Po dwóch latach od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.

Cztery lata po terminie transpozycji niniejszej dyrektywy Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia wpływ i wartość dodaną dyrektywy i któremu w razie potrzeby towarzyszą stosowne wnioski. W tym celu Komisja przeprowadzi konsultacje z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, w szczególności z Europolem, Eurojustem i Agencją Praw Podstawowych. Komisja weźmie także pod uwagę informacje przekazane przez państwa członkowskie na podstawie decyzji Rady 2005/671/WSiSW.

- **Dokumenty wyjaśniające**

Uważa się, że nie są konieczne żadne dokumenty wyjaśniające dotyczące transpozycji.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Tytuł I: Przedmiot i definicje

Artykuł 1: Przedmiot – Przepis ten określa cel i zakres projektu dyrektywy i stanowi w szczególności, że w dyrektywie ustanawia się minimalne normy dotyczące przestępstw terrorystycznych, przestępstw dotyczących grupy terrorystycznej oraz przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, jak również szczególne środki ochrony ofiar terroryzmu i pomocy tym ofiarom.

Artykuł 2: Definicje – Przepis ten zawiera definicje „funduszy” (w odniesieniu do przestępstwa finansowania terroryzmu, por. art. 11) zgodnie z dorobkiem prawnym UE²⁰, „osób prawnych” (w odniesieniu do obowiązku wprowadzenia odpowiedzialności osób prawnych, por. art. 19) i „grupy terrorystycznej” (w odniesieniu do przestępstwa dotyczącego grupy terrorystycznej, por. art. 4, identyczną z definicją zawartą wcześniej w art. 2 ust. 1 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW).

Tytuł II: Przestępstwa terrorystyczne i przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej

Artykuł 3: Przestępstwa terrorystyczne – Przepis ten określa, jakie czyny należy uznawać w państwach członkowskich za przestępstwa terrorystyczne. Przepis ten był już zawarty w art. 1 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW i pozostał od tego czasu niezmienny. Głównym celem tego kluczowego przepisu jest zbliżenie definicji przestępstw terrorystycznych we wszystkich państwach członkowskich poprzez wprowadzenie szczegółowej i wspólnej kwalifikacji określonych czynów jako przestępstwa terrorystyczne. Akty terrorystyczne stanowią poważne przestępstwa, które stają się przestępstwami terrorystycznymi ze względu na motywację sprawcy. Pojęcie przestępstw terrorystycznych jest więc połączeniem dwóch elementów: elementu obiektywnego, ponieważ odnosi się ono do szeregu poważnych czynów przestępczych, jak zdefiniowano to przez odesłanie do prawa krajowego, oraz elementu subiektywnego, ponieważ akty te są uważane za przestępstwa terrorystyczne, jeżeli zostały popełnione w konkretnym zamiarze.

Artykuł 4: Przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej – Przepis ten zobowiązuje państwa członkowskie do kryminalizacji kierowania grupą terrorystyczną lub uczestnictwa w działaniach grupy terrorystycznej, ze świadomością, że takie uczestnictwo będzie stanowiło wkład w działalność przestępczą grupy terrorystycznej. Przepis ten ma na celu dopilnowanie, by kierowanie grupą terrorystyczną oraz uczestnictwo w jej działaniach były jako takie uznawane za niezależne samodzielne fakty kryminalne i traktowane jako przestępstwa terrorystyczne. Był on już zawarty w art. 2 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW i nie został zmieniony zmianami z 2008 r. Dostosowanie obecnych ram prawnych do zobowiązań międzynarodowych (w szczególności do art. 2 protokołu dodatkowego) nie wymaga zmiany tego artykułu. Sprawozdanie wyjaśniające do protokołu dodatkowego stanowi, że określenie grupy terrorystycznej pozostawia się stronom.

Tytuł III – Przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną

Przestępstwa określone w ramach tego tytułu mają bardzo poważny charakter, gdyż mają potencjał, by prowadzić do popełniania przestępstw terrorystycznych i umożliwiać terrorystom i grupom terrorystycznym utrzymywanie i dalsze rozwijanie swojej działalności przestępczej. Chociaż w przypadku tych przestępstw nie ma wymogu, aby zostało popełnione przestępstwo terrorystyczne, jak określono to w art. 15, obejmują one również element obiektywny, a mianowicie jasno określone zachowanie i okoliczności, oraz element subiektywny, tj. zamiar lub wiedza sprawcy lub potencjalnego sprawcy co do tego, że jego zachowanie może doprowadzić do popełnienia przestępstw terrorystycznych lub przyczynienia się do ich popełnienia. Elementy te należy wykazać zgodnie z prawem krajowym danego państwa członkowskiego za pomocą dowodów przedłożonych

²⁰ Identyfikacja z art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz.U. L 344 z 28.12.2001, str. 70).

niezależnemu sądowi lub trybunałowi, który sprawdzi je zgodnie ze specjalnymi, mającymi zastosowanie procedurami prawa karnego państw członkowskich, odpowiednimi przepisami dorobku prawnego UE dotyczącymi praw procesowych osób podejrzanych i oskarżonych w postępowaniach karnych oraz przy pełnym poszanowaniu gwarancji prawa podstawowego do rzetelnego procesu sądowego, domniemania niewinności oraz prawa do obrony zapisanych w Karcie praw podstawowych.

Artykuł 5: Publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa terrorystycznego – Przepis dotyczący tego przestępstwa został wprowadzony decyzją ramową 2008/919/WSiSW (wprowadzenie nowego przestępstwa w art. 3 ust. 1 lit. a)) w celu wykonania art. 5 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi.

Na mocy tego przepisu za czyny karalne uważa się, na przykład, gloryfikację zamachowców samobójców, zachęcanie do przyłączania się do brutalnego dżihadu, bezpośrednie namawianie do zabijania niewiernych, usprawiedliwianie terroryzmu lub rozpowszechnianie wiadomości lub obrazów brutalnych zabójstw jako sposób zdobywania posłuchu dla idei terrorystycznych lub wykazania ich potęgi, jeżeli takie postępowanie faktycznie stwarza ryzyko, że zostaną popełnione akty terrorystyczne, i pod warunkiem że wiadomości te są rozpowszechniane do celów propagowania działalności terrorystycznej (niekoniecznie tych, do których dąży jakaś konkretna organizacja terrorystyczna). Takie informacje oraz obrazy mogą również obejmować te, które oczerniają ofiary terroryzmu oraz ich rodziny. Przepisy te mają także zapewnić karalność rozpowszechniania poprzez internet wiadomości zachęcających do popełniania przestępstw terrorystycznych lub służących przekazywaniu specjalistycznej wiedzy terrorystycznej. *Artykuł 6: Werbowanie na potrzeby terroryzmu* – Przepis ten został wprowadzony decyzją ramową 2008/919/WSiSW (wprowadzenie nowego przestępstwa w art. 3 ust. 1 lit. b)) w celu wykonania art. 6 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi. Jak opisano w uwagach wyjaśniających do tej konwencji, aby można było ukarać na mocy tego przepisu wymagane jest, by werbujący działał w zamiarze, by osoba lub osoby, które on werbuje, popełniły lub przyczyniły się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, lub przystąpiły do stowarzyszenia lub grupy działających w tym celu, przy czym nie ma znaczenia, czy adresaci takiego namawiania faktycznie uczestniczą w popełnieniu przestępstwa terrorystycznego bądź też przystępują w tym celu do stowarzyszenia lub grupy. Przepis ten ma zapewnić wymiarom sprawiedliwości w sprawach karnych odpowiednie instrumenty w celu powstrzymania zakrojonego na szeroką skalę werbowania ze strony osób lub sieci werbujących.

Artykuł 7: Udzielanie szkolenia na potrzeby terroryzmu – Przepis ten został wprowadzony decyzją ramową 2008/919/WSiSW (wprowadzenie nowego przestępstwa w art. 3 ust. 1 lit. c)) w celu wykonania art. 7 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi. Jego włączenie miało na celu ujęcie rozpowszechniania instrukcji i podręczników (*online*) przeznaczonych do szkolenia lub planowania ataków, a w szczególności rozpowszechniania (za pośrednictwem internetu) informacji na temat środków i metod terrorystycznych, stanowiącego zatem rodzaj „wirtualnego obozu szkoleniowego”. Choć szczególny nacisk położono na wykorzystanie internetu, zakres szkolenia na potrzeby terroryzmu nie ogranicza się do udzielania instrukcji przez internet, lecz obejmuje także szkolenia bardziej tradycyjne.

Nowe przestępstwa w celu implementacji Protokołu dodatkowego do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi – Przestępstwa polegające na otrzymywaniu szkolenia na potrzeby terroryzmu, podróżowaniu za granicę w celach terrorystycznych i organizowaniu lub innym rodzaju ułatwiania podróżowania za granicę w celach terrorystycznych zostały

wprowadzone w celu wykonania protokołu dodatkowego. Niektóre wyjaśnienia znajdujące się poniżej opierają się na sprawozdaniu wyjaśniającym do protokołu dodatkowego.

Artykuł 8: Otrzymywanie szkolenia – Wniosek obejmuje nie tylko udzielanie szkolenia na potrzeby terroryzmu (zawarte już w decyzji ramowej 2008/919/WSiSW), lecz także otrzymywanie takiego szkolenia, umożliwiające adresatowi szkolenia wykonywanie lub przyczynianie się do popełniania przestępstw terrorystycznych.

Przepis ten wdraża postanowienia art. 3 protokołu dodatkowego. Zapewni on organom ścigania i prokuratorom dodatkowe narzędzia do walki z zagrożeniami stwarzanymi przez ewentualnych sprawców, w tym tych działających ostatecznie w pojedynkę, poprzez zapewnienie możliwości ścigania i karania działań szkoleniowych, które mogą prowadzić do popełniania przestępstw terrorystycznych. Otrzymywanie szkolenia terrorystycznego może odbywać się osobiście, np. poprzez udział w obozach szkoleniowych prowadzonych przez zrzeszenia lub grupy terrorystyczne, lub za pośrednictwem różnych mediów elektronicznych, w tym internetu. Sam tylko fakt odwiedzania stron internetowych zawierających informacje lub otrzymywania informacji, które mogłyby zostać wykorzystane do szkolenia na potrzeby terroryzmu, nie jest jednak wystarczający do popełnienia przestępstwa polegającego na otrzymywaniu szkolenia na potrzeby terroryzmu. Sprawca musi normalnie brać czynny udział w szkoleniu. Państwa członkowskie mogą jednak zdecydować o kryminalizacji form „samokształcenia” w swoim prawie krajowym.

Ponadto celem otrzymania szkolenia na potrzeby terroryzmu musi być wykonanie lub przyczynienie się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, zgodnie z definicją w art. 3, a sprawca musi działać w takim zamiarze. Uczestnictwo w innych zgodnych z prawem działaniach, takich jak udział w kursie z zakresu chemii na uczelni, branie lekcji latania lub otrzymywanie szkolenia wojskowego zapewnianego przez państwo, można również uznać za niezgodne z prawem popełnienie przestępstwa kryminalnego polegającego na otrzymaniu szkolenia na potrzeby terroryzmu, jeżeli można udowodnić, że osoba otrzymująca szkolenie działa w wymaganym przestępczym zamiarze wykorzystania uzyskanego w ten sposób szkolenia do popełnienia przestępstwa terrorystycznego.

Artykuł 9: Podróżowanie za granicę w celach terrorystycznych – Przepis dotyczący tego przestępstwa obejmuje przede wszystkim zjawisko zagranicznych bojowników terrorystycznych poprzez kryminalizację podróżowania do innego kraju w celach terrorystycznych. Celem art. 9 jest wdrożenie postanowienia art. 4 protokołu dodatkowego.

Celem tego przepisu jest zobowiązanie państwa członkowskiego do uznawania za przestępstwo aktu podróżowania do innego kraju, jeżeli można dowieść, że zamierzonym celem tej podróży jest popełnianie przestępstw terrorystycznych zgodnie z definicją w art. 3, przyczynianie się do nich lub uczestnictwo w nich, bądź też udzielanie lub otrzymywanie szkolenia na potrzeby terroryzmu zgodnie z definicją w art. 7 i 8. W uzupełnieniu do wymogów określonych w protokole dodatkowym przepis ten obejmuje również podróże w celu uczestnictwa w działalności grupy terrorystycznej w rozumieniu art. 4. Kryminalizacja podróży odbywanych w tych celach jest także ważna, by przeciwdziałać zagrożeniom stwarzanym przez zagranicznych bojowników terrorystycznych, i zapewni śledczym i prokuratorom narzędzia niezbędne do skutecznego ścigania różnych celów i działalności, którymi zajmują się zagraniczni bojownicy terrorystyczni.

Przepis ten obejmuje zarówno podróże do państw trzecich, jak i do państw członkowskich UE, w tym do państw, którego obywatelem lub rezydentem jest sprawca. Podróż do państwa przeznaczenia może odbywać się bezpośrednio lub tranzytem przez inne państwa.

Skutkami przepisów dotyczących kryminalizacji aktu podróżowania za granicę w celach terrorystycznych na mocy dyrektywy będą potencjalnie dotknięte wszystkie osoby udające się do innego państwa. Powaga zagrożenia stwarzanego przez zagranicznych bojowników terrorystycznych wymaga zdecydowanej odpowiedzi, która z kolei powinna być w pełni zgodna z podstawowymi prawami i wolnościami, a także zasadą praworządności. Artykuł 9 przewiduje kryminalizację aktu podróży odbywanych jedynie w ściśle określonych warunkach oraz w określonych zamiarach.

Artykuł 10: Organizowanie lub inny rodzaj ułatwiania podróżowania za granicę w celach terrorystycznych – Przepis ten stanowi wykonanie art. 6 protokołu dodatkowego i zobowiązuje państwa członkowskie do kryminalizacji zachowania umożliwiającego podróżowanie w celach terrorystycznych, takiego jak akty polegające na organizacji lub ułatwianiu takich podróży. Termin „organizacja” obejmuje szereg różnych zachowań dotyczących praktycznych ustaleń związanych z podróżą, takich jak zakup biletów i planowanie trasy podróży. Termin „ułatwianie” obejmuje wszelkie inne zachowania niż te objęte terminem „organizacja”, pomagające podróżującemu w dotarciu do celu jego podróży. Przykładem może być udzielenie podróżującemu pomocy w nielegalnym przekroczeniu granicy. Oprócz działania umyślnego sprawca musi wiedzieć, że pomoc jest udzielana do celów terrorystycznych.

Artykuł 11: Finansowanie terroryzmu – Przepis ten zobowiązuje państwa członkowskie do kryminalizacji udostępniania funduszy wykorzystywanych do popełniania przestępstw terrorystycznych i przestępstw związanych z grupami terrorystycznymi lub z działalnością terrorystyczną. Definicja ta jest zgodna z definicją finansowania terroryzmu w dyrektywie 2015/849/UE, która obejmuje finansowanie wszystkich przestępstw określonych w art. 1–4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW zmienionej decyzją ramową 2008/919/WSiSW. Pojęcie funduszy jest zdefiniowane w art. 2 proponowanej dyrektywy.

Ponadto włączenie finansowania podróży za granicę w celach terrorystycznych (przestępstwo, które nie było wcześniej zawarte w decyzji ramowej 2002/475/WSiSW) stanowi wykonanie art. 5 protokołu dodatkowego oraz zalecenia nr 5 FATF (jak zostało to wyjaśnione w niedawno przyjętej zmianie do uwagi interpretacyjnej do zalecenia nr 5). Na mocy art. 15 nie jest konieczne, by przestępstwo było faktycznie popełnione, ani nie jest konieczne ustalanie związku z konkretnym przestępstwem terrorystycznym lub przestępstwem związanym z działalnością terrorystyczną. Artykuł 11 w połączeniu z art. 15 stanowi wykonanie wyżej wymienionego zalecenia FATF, które nakłada wymóg kryminalizacji finansowania terroryzmu, nawet jeżeli brak jest powiązania z konkretnym aktem lub konkretnymi aktami terrorystycznymi.

Fundusze mogą pochodzić z pojedynczego źródła, np. pożyczki lub darowizny, przekazywanej podróżującemu przez osobę lub podmiot prawny, lub z różnych źródeł w formie swego rodzaju zbiórki organizowanej przez jedną lub większą liczbę osób lub podmiotów prawnych.

Artykuły 12–14: Kradzież kwalifikowana, wymuszenie i oszustwo w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego – Ostatnia grupa przestępstw związanych z terroryzmem (por.

art. 12–14 dotyczące kradzieży kwalifikowanej, wymuszenia oraz oszustwa z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 lub 4 lit. b). Przestępstwa te stanowiły już część art. 3 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW. Państwa członkowskie powinny podjąć niezbędne środki w celu zadbania o to, by akty przygotowawcze do popełnienia tych przestępstw, z zamiarem popełnienia określonych przestępstw terrorystycznych, podlegały kryminalizacji jako działalność związana z terroryzmem, niezależnie od tego, czy przestępstwo terrorystyczne jako takie zostało popełnione, np. dokonanie kradzieży materiałów wybuchowych w celu ostatecznego popełnienia aktu terrorystycznego, mimo że do planowanego ataku terrorystycznego jednak ostatecznie nie doszło.

Tytuł IV: Przepisy ogólne dotyczące przestępstw terrorystycznych, przestępstw dotyczących grupy terrorystycznej oraz przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną

Artykuł 15: Związek z przestępstwami terrorystycznymi – Przepis ten o zastosowaniu horyzontalnym wyjaśnia, że w odniesieniu do żadnego z przestępstw związanych z grupą terrorystyczną lub działalnością terrorystyczną (w tym przestępstw określonych w art. 16) nie jest konieczne, by przestępstwo terrorystyczne zostało faktycznie popełnione, co było już przewidziane w art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW zmienionej decyzją ramową 2008/919/WSiSW. Na przykład kryminalizacja uczestnictwa w działalności grupy terrorystycznej nie wymaga, by akty terroryzmu były już faktycznie popełnione. Ponadto nie jest konieczne ustalanie związku z konkretnym przestępstwem terrorystycznym lub – w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 9–11 – ze szczególnymi przestępstwami związanymi z działalnością terrorystyczną. Na przykład dla kryminalizacji werbowania na potrzeby terroryzmu nie jest konieczne, by osoba była nakłaniana do popełnienia konkretnego przestępstwa terrorystycznego ani by osoba udzielająca szkolenia na potrzeby terroryzmu instruowała inną osobę do popełnienia konkretnego przestępstwa terrorystycznego. Podobnie, dla kryminalizacji finansowania terroryzmu wystarczające jest istnienie wiedzy na temat wykorzystania funduszy do celów wspierania działalności terrorystycznej w ujęciu ogólnym i nie jest konieczne ustalanie związku na przykład z konkretną przewidzianą już podróżą za granicę.

Artykuł 16: Podżeganie, pomocnictwo oraz usiłowanie – Przepis ten ma zastosowanie do wszystkich wymienionych wyżej przestępstw i nakłada na państwa członkowskie obowiązek uznawania za przestępstwo także form pomocnictwa w popełnieniu wielu ze wspomnianych przestępstw, podżegania do ich popełnienia oraz ich usiłowania.

Pomocnictwo w popełnieniu przestępstwa terrorystycznego może obejmować szeroki wachlarz działań, od przekazywania środków finansowych na wykonanie ataku terrorystycznego aż po świadczenie usług wspierających lub dostarczanie materiałów, takich jak transport (środki transportu), broń i materiały wybuchowe, lub udzielanie schronienia.

Oprócz wymogów określonych obecnie w art. 4 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW zmienionej decyzją ramową 2008/919/WSiSW proponuje się uznać za przestępstwo także pomocnictwo w otrzymywaniu szkolenia. Mimo że nie jest to wymagane na mocy protokołu dodatkowego, kryminalizacja takich działań jest spójna z kryminalizacją pomocnictwa w innych działaniach przygotowawczych. W rzeczy samej, pomaganie komuś w otrzymaniu instrukcji (na przykład poprzez przetłumaczenie treści terrorystycznych w języku obcym przy pełnej znajomości treści, jak również zamierzone użycie takiej instrukcji) nie jest mniej naganne niż udzielanie podobnego wsparcia (tłumaczenie) dla osoby prowadzącej szkolenie.

Proponuje się rozszerzyć karalność podżegania na wszystkie przestępstwa. W istocie, osoba podżegająca jest często siłą napędową działań podejmowanych przez bezpośrednich sprawców. Dodatkowo do tego, co było już uznawane za przestępstwo na mocy decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, aktualny wniosek przewiduje kryminalizację podżegania do przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, o których mowa w tytule III. Na przykład osoba nakłaniająca inną osobę do aktywnego werbowania innych lub podróży za granicę odbywanej w celach terrorystycznych byłaby zatem objęta przepisem art. 16.

W porównaniu z decyzją ramową 2002/475/WSiSW dodatkowym zobowiązaniem dla państw członkowskich jest uznawanie za przestępstwo usiłowania odbycia podróży za granicę w celach terrorystycznych, zgodnie z art. 4 ust. 3 protokołu dodatkowego. Ponadto dodatkowym zobowiązaniem jest kryminalizacja usiłowania finansowania terroryzmu i pomocnictwa w tym finansowaniu, zgodnie z zaleceniem nr 5 FATF i definicją finansowania terroryzmu w dyrektywie 2015/48/UE. Proponuje się również kryminalizację usiłowania udzielania szkoleń, jak również werbowania na potrzeby terroryzmu. Podejście to uwzględnia wymogi art. 9 ust. 2 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, jak również sytuację w większości państw członkowskich, które – jak wynika ze sprawozdania w sprawie wykonania z 2014 r. – wprowadziły już kryminalizację usiłowania w odniesieniu do tych przestępstw.

Artykuł 17: Kary dla osób fizycznych – Przepis ten, zawarty już w art. 5 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, ma zastosowanie do wszystkich przestępstw i nakłada na państwa członkowskie obowiązek stosowania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji karnych, które pociągają za sobą ekstradycję. W ustępie drugim podkreśla się, że za przestępstwo terrorystyczne należy karać sankcją surowszą niż za podobne przestępstwa przewidziane w prawie krajowym, popełniane bez pobudek terrorystycznych. W przypadku niektórych przestępstw ustala się minimalny wymiar maksymalnej kary, jaka może zostać nałożona.

Proponuje się zachować ten przepis w niezmienionej postaci. W szczególności art. 11 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, który – zgodnie z art. 9 protokołu dodatkowego – stosuje się odpowiednio, nie wymaga żadnej zmiany.

Artykuł 18: Okoliczności łagodzące – Przepis ten był już zawarty w art. 6 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW (odnosił się do „okoliczności szczególnych”) w następstwie rezolucji Rady z dnia 20 grudnia 1996 r. w sprawie osób współpracujących w procesie sądowym w walce z międzynarodową przestępczością zorganizowaną. Pozwala on państwom członkowskim na wzięcie pod uwagę pewnych okoliczności łagodzących, które mogą zmniejszyć karę nałożoną na terrorystów. Proponuje się zachować istotę tego przepisu w niezmienionej postaci.

Artykuł 19: Odpowiedzialność osób prawnych – Przepis ten ma zastosowanie do wszystkich wymienionych wyżej przestępstw; nakłada on na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia pociągnięcia do odpowiedzialności osób prawnych, jednocześnie wykluczając możliwość, by taka odpowiedzialność była stosowana jako alternatywa odpowiedzialności osób fizycznych. Przepis ten jest zgodny z art. 10 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, który – zgodnie z art. 9 protokołu dodatkowego – stosuje się odpowiednio.

Przepis ten zaczerpnięto z art. 7 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW poprzez zastosowanie standardowego wzoru, który można znaleźć w innych unijnych aktach prawnych, zobowiązując państwa członkowskie do zadbania o to, by osoby prawne mogły zostać pociągnięte do odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 1–4, popełnione na

ich korzyść przez dowolną osobę zajmującą określone kierownicze pozycje w danej osobie prawnej. Nie jest wymagane, by taka odpowiedzialność była wyłącznie odpowiedzialnością karną.

Artykuł 20: Rodzaje sankcji minimalnych dla osób prawnych – Przepis ten, zawarty już w art. 8 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW, ma zastosowanie do sankcji dla osób prawnych. Proponuje się zachować ten przepis w niezmienionej postaci. W szczególności art. 10 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi, który – zgodnie z art. 9 protokołu dodatkowego – stosuje się odpowiednio, nie wymaga żadnej zmiany.

Artykuł 21: Jurysdykcja i ściganie – Przepis ten, zawarty już w art. 9 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW i mający zastosowanie do wszystkich przestępstw wymienionych powyżej, stanowi wymóg istnienia podstawy właściwości organów sądownictwa pozwalającej im na wszczynanie dochodzeń, prowadzenie postępowań karnych oraz doprowadzenie do wydania wyroku w sprawie przestępstw określonych w niniejszej dyrektywie.

Punktem wyjścia jest zasada terytorialności w art. 9 ust. 1 lit. a), zgodnie z którą każde państwo członkowskie musi ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw terrorystycznych popełnionych w całości lub w części na jego terytorium. Artykuły 9 ust. 1 lit. b) oraz 9 ust. 4 można uznać za rozszerzenie tej zasady. Ponadto państwo członkowskie musi przejąć jurysdykcję pozaterytorialną w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 1–4, w przypadku gdy sprawca jest jednym z jego obywateli lub rezydentów, lub w sytuacji gdy przestępstwo zostało popełnione na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na jego terytorium, lub przeciwko jego instytucjom lub ludności, instytucji Unii Europejskiej lub organu powołanego zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską lub Traktatem o Unii Europejskiej i mającego siedzibę w tym państwie członkowskim. W art. 9 ust. 3 ustanawia się niezbędną jurysdykcję do stosowania zasady „aut dedere aut iudicare”, która zobowiązuje państwa członkowskie do ścigania przestępstw terrorystycznych w przypadku, gdy odmawiają one ekstradycji osoby podejrzanej lub skazanej. Ponadto wprowadzenie rozszerzonej zasady określania jurysdykcji zobowiązało również do wprowadzenia kryteriów w celu rozwiązywania pozytywnych sporów o jurysdykcję mogących wystąpić między państwami członkowskimi. W art. 9 ust. 2 ustanawia się wykaz czynników, które należy kolejno w tym celu uwzględniać.

W porównaniu z zasadami ustanowionymi w decyzji ramowej 2002/475/WSiSW proponuje się ustanowienie jurysdykcji w odniesieniu do przestępstwa polegającego na udzielaniu szkolenia na potrzeby terroryzmu, zgodnie z definicją zawartą w art. 7 proponowanej dyrektywy. Ten szczególny przepis jest niezbędny w celu zapewnienia skutecznego ścigania przestępstwa, jeśli chodzi o osoby (zwykle) niebędące obywatelami UE, które udzielają szkolenia dla celów terrorystycznych. W przypadku braku tego szczególnego przepisu za nowo wprowadzone przestępstwo polegające na otrzymywaniu szkolenia na potrzeby terroryzmu (na podstawie art. 21 ust. 1 lit. a) lub c) proponowanej dyrektywy) ścigana mogłaby być osoba szkolona (będąca zwykle obywatelem lub rezydentem UE), ale nie osoba szkoląca (zwykle niebędąca obywatelem ani rezydentem UE). Stworzyłoby to nieuzasadnioną lukę prawną. Dlatego też niezbędne wydaje się być określenie jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw popełnianych przez organizatorów szkoleń na potrzeby terroryzmu, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy uwzględnieniu ewentualnych skutków takich zachowań na terytorium Unii i ścisłego powiązania materialnego między przestępstwami polegającymi na świadczeniu oraz otrzymywaniu szkoleń na potrzeby terroryzmu.

Tytuł V: Przepisy dotyczące ochrony, wspierania i praw ofiar terroryzmu

Jak wyjaśniono w motywie 16 proponowanej dyrektywy, środki przewidziane w niniejszym tytule mają zastosowanie do ofiar terroryzmu zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie w sprawie praw ofiar. Wartość dodana włączenia tej definicji do niniejszej dyrektywy polega na uświadomieniu i wyjaśnieniu statusu członków rodzin ofiar, które straciły życie na skutek przestępstwa terrorystycznego. Ponieważ przestępstwa terrorystyczne często prowadzą do ofiar w ludziach, konieczne jest doprecyzowanie, że członkowie rodzin ofiar, których śmierć była bezpośrednim skutkiem przestępstwa, doznający uszczerbku w wyniku śmierci tej osoby, znajdują się w sytuacji podobnej co bezpośrednie ofiary i mogą korzystać z tych samych praw. Proponowana dyrektywa ogranicza ofiary terroryzmu do osób, które doznały uszczerbku wynikającego bezpośrednio z przestępstw terrorystycznych wymienionych w art. 3 proponowanej dyrektywy. Inne przestępstwa objęte niniejszą dyrektywą, w szczególności przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej oraz przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną, nie powinny być objęte definicją ofiary terroryzmu, ponieważ mają one charakter bardziej przygotowawczy i nie prowadzą do bezpośrednich ofiar.

Artykuł 22: Ochrona i pomoc udzielane ofiarom terroryzmu –

Pierwszy ustęp był już zawarty w art. 10 ust. 1 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW. Nakłada on na państwa członkowskie obowiązek zadbania o to, by dochodzenie lub ściganie przestępstw objętych niniejszą dyrektywą nie były zależne od złożenia zawiadomienia lub skargi przez ofiarę, przynajmniej w przypadku gdy czyn został popełniony na terytorium danego państwa członkowskiego.

W podejściu Unii Europejskiej do zwalczania terroryzmu szczególną wagę przywiązuje się do ochrony ofiar i pomocy dla ofiar. Ze względu na ich szczególne potrzeby proponuje się określenie w ust. 2 środków, jakie państwa członkowskie powinny podjąć w celu uwzględnienia tych potrzeb, i doprecyzowania zobowiązania państw członkowskich określonego aktualnie w art. 10 ust. 2 decyzji ramowej 2002/475/WSiSW do wprowadzenia w razie potrzeby wszelkich możliwych środków w celu zapewnienia właściwej pomocy.

Dyrektywa w sprawie praw ofiar dotyczy wszystkich ofiar przestępstw. Nie tworzy się w niej żadnych kategorii ofiar. W dyrektywie w sprawie praw ofiar przyznaje się jednak, że niektóre ofiary mają szczególne potrzeby w zakresie ochrony, które należy oceniać indywidualnie, oraz że szczególną uwagę powinno zwracać się na ofiary, które doznały znacznej szkody ze względu m.in. na powagę przestępstwa. Ofiary terroryzmu powinny zostać należycie uwzględnione w tym zakresie.

Dyrektywa w sprawie praw ofiar nie określa szczegółowo sposobu uwzględnienia szczególnych potrzeb ofiar terroryzmu. Ofiary terroryzmu wymagają w szczególności odpowiedniego wsparcia i pomocy. Dlatego też istotne jest świadczenie ofiarom terroryzmu dobrze zorganizowanej i profesjonalnej pomocy nadzwyczajnej natychmiast po ataku i tak długo, jak to konieczne, w późniejszym czasie. Taka natychmiastowa pomoc jest często opisywana przez ocalałe ofiary terroryzmu jako „lifesaver”. Ponadto ofiary terroryzmu mogą cierpieć na zespół stresu pourazowego (PTSD) oraz inne dolegliwości związane z traumą, więc bardzo ważne jest zapewnienie im wsparcia psychospołecznego tak długo, jak jest to

konieczne w poszczególnych przypadkach. Proponowany przepis przewiduje takie kwalifikowane usługi wsparcia.

Dostęp do informacji jest kolejnym istotnym elementem w sytuacji po ataku terrorystycznym o wysokim zainteresowaniu mediów. Przestrzegać należy jednocześnie poufności prowadzonych dochodzeń. Ofiary często gubią się w sprzecznych i niekompletnych informacjach. W związku z tym zaproponowany przepis zawiera wymóg zapewnienia ofiarom dostępu do informacji na temat przysługujących im praw i dostępnej pomocy i wsparcia, a także informacji o ofiarach.

Proponowane przepisy nie mają na celu zmiany obowiązujących przepisów UE dotyczących praw ofiar, lecz kwalifikują je w sposób, który najlepiej uwzględnia szczególne potrzeby ofiar terroryzmu.

Artykuł 23: Prawa ofiar terroryzmu mających miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim – Celem ataków terrorystycznych jest wyrządzenie szkody dużym grupom ludzi, a ofiary pochodzą często z innego kraju niż kraj ataku terrorystycznego lub mają w takim innym kraju miejsce zamieszkania. Dlatego też państwa członkowskie powinny zadbać o to, by ich właściwe organy mogły podejmować odpowiednie środki w celu zminimalizowania trudności napotykaných przez takie ofiary, zwłaszcza w zakresie dostępu do informacji na temat przysługujących im praw i dostępnych systemów odszkodowań. Ponadto państwa członkowskie powinny zadbać o to, by ofiary terroryzmu miały dostęp do długofalowego emocjonalnego i psychologicznego wsparcia i pomocy w miejscu, w którym mieszkają.

Tytuł VI: Przepisy końcowe

Artykuł 24: Zastąpienie decyzji ramowej 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu – Jest to przepis, który mówi o zastąpieniu decyzji ramowej 2002/475/WSiSW zmienionej decyzją ramową 2008/919/WSiSW.

Artykuł 25: Transpozycja – Ze względu na pilną potrzebę wdrożenia proponowanych przepisów dotyczących dodatkowych przestępstw konieczne jest wyznaczenie krótkiego okresu transpozycji. Ustalono termin transpozycji wynoszący 12 miesięcy przy założeniu, że negocjacje zostaną prowadzone szybko.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępująca decyzję ramową Rady 2002/475/WSiSW
w sprawie zwalczania terroryzmu**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 83 ust. 1 i art. 82 ust. 2 lit. c),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska opiera się na uniwersalnych wartościach, jakimi są godność ludzka, wolność, równość i solidarność, poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności. Unia Europejska opiera się na zasadzie demokracji i zasadzie państwa prawa, wspólnych dla państw członkowskich.
- (2) Akty terroryzmu stanowią jedno z najpoważniejszych pogwałceń uniwersalnych wartości, na których opiera się Unia Europejska, takich jak godność ludzka, wolność, równość i solidarność oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności. Jest to również jeden z najpoważniejszych zamachów na demokrację i praworządność, zasady wspólne państwom członkowskim i stanowiące fundament Unii Europejskiej.
- (3) Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW²¹ jest kamieniem węgielnym reakcji wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w celu zwalczania terroryzmu. Ramy prawne wspólne dla wszystkich państw członkowskich, a w szczególności zharmonizowana definicja przestępstw terrorystycznych, stanowią punkt odniesienia dla wymiany informacji i współpracy między właściwymi organami krajowymi na podstawie decyzji ramowej Rady 2006/960/WSiSW²², decyzji Rady 2008/615/WSiSW²³ i decyzji Rady 2005/671/WSiSW²⁴, rozporządzenia Parlamentu

²¹ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

²² Decyzja ramowa Rady 2006/960/WSiSW z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie uproszczenia wymiany informacji i danych wywiadowczych między organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, s. 89).

²³ Decyzja Rady 2008/615/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz.U. L 210 z 6.8.2008, s. 1).

²⁴ Decyzja Rady 2005/671/WSiSW w sprawie wymiany informacji i współpracy dotyczącej przestępstw terrorystycznych (Dz.U. L 253 z 29.9.2005, s. 22).

Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013²⁵, decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW²⁶ i decyzji ramowej Rady 2002/465/WSiSW²⁷.

- (4) Zagrożenie terrorystyczne w ostatnich latach narasta i szybko się zmienia. Osoby określone mianem „zagranicznych bojowników terrorystycznych” podróżują za granicę w celach terrorystycznych. Powracający zagraniczni bojownicy terrorystyczni stanowią wzmożone zagrożenie dla bezpieczeństwa wszystkich państw członkowskich UE. Zagranicznych bojowników terrorystycznych wiąże się z szeregiem niedawnych ataków lub prób ataków, w tym z atakami w Paryżu w dniu 13 listopada 2015 r. Ponadto Unia Europejska i jej państwa członkowskie stają w obliczu zwiększonych zagrożeń ze strony osób fizycznych, które są inspirowane lub instruowane przez grupy terrorystyczne za granicą, ale pozostają w Europie.
- (5) Biorąc pod uwagę zmieniające się zagrożenia terrorystyczne oraz prawne zobowiązania Unii i państw członkowskich wynikające z prawa międzynarodowego, należy dokonać dalszego zbliżenia definicji przestępstw terrorystycznych, w tym przestępstw dotyczących grupy terrorystycznej oraz przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, we wszystkich państwach członkowskich, tak by obejmowała ona bardziej kompleksowo zachowania związane zwłaszcza z zagranicznymi bojownikami terrorystycznymi i finansowaniem terroryzmu. Takie formy zachowania powinny być karalne, także w przypadku gdy są popełniane przez internet, w tym przez media społecznościowe.
- (6) Przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną mają bardzo poważny charakter, gdyż mogą prowadzić do popełniania przestępstw terrorystycznych i umożliwiać terrorystom i grupom terrorystycznym utrzymywanie i dalsze rozwijanie swojej działalności przestępczej, co uzasadnia kryminalizację takiego zachowania.
- (7) Przestępstwa związane z publicznym nawoływaniem do popełniania aktów będących przestępstwem terrorystycznym obejmują m.in. gloryfikację i usprawiedliwianie terroryzmu lub rozpowszechnianie wiadomości lub obrazów, w tym tych dotyczących ofiar terroryzmu, jako sposób zdobywania posłuchu dla idei terrorystycznych lub poważnego zastraszania ludności, biorąc pod uwagę, że takie postępowanie niesie ze sobą niebezpieczeństwo dokonywania aktów terrorystycznych.
- (8) Ze względu na poważny charakter zagrożenia i konieczność powstrzymania przepływu zagranicznych bojowników terrorystycznych niezbędne jest uznanie za przestępstwo podróży zagranicznych odbywanych w celach terrorystycznych, które obejmują nie tylko popełnianie przestępstw terrorystycznych i udostępnianie lub otrzymywanie

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 1).

²⁶ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1).

²⁷ Decyzja ramowa Rady 2002/465/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz.U. L 162 z 20.6.2002, s. 1).

szkolenia, lecz także uczestniczenie w działalności grupy terrorystycznej. Za przestępstwo należy uznać również każdą czynność służącą ułatwianiu takich podróży.

- (9) Kryminalizacja otrzymywania szkolenia na potrzeby terroryzmu jest uzupełnieniem uznawanego obecnie za przestępstwo świadczenia takich szkoleń i ma w szczególności na celu zwalczenie zagrożeń stwarzanych przez osoby aktywnie przygotowujące się do popełniania przestępstw terrorystycznych, w tym te działające ostatecznie w pojedynkę.
- (10) Finansowanie terroryzmu powinno być w państwach członkowskich karalne, przy czym termin ten powinien obejmować finansowanie aktów terrorystycznych, finansowanie grup terrorystycznych, jak również inne przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną, takie jak werbowanie i szkolenie lub odbywanie podróży w celach terrorystycznych, w celu zburzenia struktur wsparcia ułatwiającego popełnianie przestępstw terrorystycznych. Pomocnictwo w finansowaniu terroryzmu lub jego usiłowanie powinny również być karalne.
- (11) Ponadto karalne jako pomocnictwo w terroryzmie lub finansowanie terroryzmu powinno być w państwach członkowskich udzielanie materialnego wsparcia dla terroryzmu za pośrednictwem osób zajmujących się dostarczaniem lub przemieszczaniem usług, mienia lub towarów, w tym transakcji handlowych obejmujących wprowadzanie na obszar Unii lub wyprowadzanie z tego obszaru, lub osób będących pośrednikami w takich działaniach, jeżeli wykonywane są one ze świadomością, że operacje te lub pochodzące z nich przychody są w całości lub w części przeznaczone do celów terrorystycznych lub przysporzą one korzyści grupom terrorystycznym.
- (12) Karalne powinno być podejmowanie próby podróży za granicę odbywanej w celach terrorystycznych, podobnie jak usiłowanie prowadzenia szkolenia i werbowania do celów terrorystycznych.
- (13) W odniesieniu do przestępstw kryminalnych, o których mowa w niniejszej dyrektywie, pojęcie umyślności musi dotyczyć wszystkich elementów tych przestępstw. O umyślnym charakterze czynu lub zaniechania można wnioskować z obiektywnych, faktycznych okoliczności.
- (14) Ponadto w stosunku do osób fizycznych i prawnych, które popełniły tego rodzaju przestępstwa lub ponoszą za nie odpowiedzialność, należy przewidzieć kary odzwierciedlające poważny charakter tych przestępstw.
- (15) Należy określić zasady postępowania sądowego zapewniające skuteczność postępowania karnego w sprawach o przestępstwa terrorystyczne. Niezbędne wydaje się być zwłaszcza określenie jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw popełnianych przez organizatorów szkoleń na potrzeby terroryzmu, niezależnie od ich przynależności państwowej, przy uwzględnieniu ewentualnych skutków takich zachowań na terytorium Unii i ścisłego powiązania materialnego między przestępstwami polegającymi na świadczeniu oraz otrzymywaniu szkoleń na potrzeby terroryzmu.
- (16) Państwa członkowskie powinny przyjąć szczególne środki ochrony, wsparcia i pomocy w odpowiedzi na szczególne potrzeby ofiar terroryzmu poprzez dalsze uściślanie i zwiększanie praw zawartych już w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i

Rady 2012/29/UE²⁸. Ofiary terroryzmu są określone w art. 1 dyrektywy 2012/29/UE, w odniesieniu do przestępstw terrorystycznych, o których mowa w art. 3. Środki podejmowane przez państwa członkowskie powinny zapewnić, aby w przypadku ataku terrorystycznego ofiary terroryzmu uzyskały wsparcie emocjonalne i psychologiczne, w tym wsparcie i porady w związku z traumatycznymi przeżyciami, oraz wszelkie niezbędne informacje i porady prawne, praktyczne lub finansowe.

- (17) Państwa członkowskie powinny współpracować ze sobą, aby zapewnić wszystkim ofiarom terroryzmu dostęp do informacji na temat praw ofiar, dostępnych usług wsparcia oraz dostępnych systemów odszkodowań. Ponadto państwa członkowskie powinny zadbać o to, by ofiary terroryzmu miały dostęp do długofalowych usług wsparcia w swoim kraju zamieszkania, nawet jeżeli przestępstwo terrorystyczne miało miejsce w innym kraju UE.
- (18) Mając na uwadze, że cele niniejszej dyrektywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający jednostronnie przez państwa członkowskie oraz że ze względu na potrzebę istnienia zharmonizowanych zasad stosowanych w całej Europie możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia Europejska może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną we wspomnianym artykule 5 niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (19) Niniejsza dyrektywa jest zgodna z zasadami uznanymi w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, nie narusza podstawowych praw i wolności oraz przestrzega zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, łącznie z tymi określonymi w rozdziałach II, III, V i VI, które obejmują między innymi prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, wolność wypowiedzi i informacji, wolność zrzeszania się i wolność myśli, sumienia i religii, ogólny zakaz dyskryminacji, w szczególności ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz prawo do ochrony danych osobowych, zasadę legalności oraz proporcjonalności kar do czynów zabronionych pod groźbą kary, obejmującą również wymóg precyzyjności, jasności i przewidywalności w prawie karnym, domniemanie niewinności, a także swobodę przemieszczania się określoną w art. 21 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz dyrektywie 2004/38/WE. Niniejsza dyrektywa powinna być wdrażana zgodnie z tymi prawami i zasadami.
- (20) Kryminalizacja określonych czynów na mocy niniejszej dyrektywy powinna być proporcjonalna do charakteru i okoliczności przestępstwa, przy poszanowaniu uzasadnionych zamierzonych celów i niezbędności tych celów w społeczeństwie demokratycznym, i powinna wykluczać wszelkie formy arbitralnego lub dyskryminującego traktowania.
- (21) Dyrektywa powinna zastąpić decyzję ramową 2002/475/WSiSW²⁹ w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą.

²⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW z dnia 15 marca 2001 r. (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 37).

²⁹ Zmienioną decyzją ramową Rady 2008/919/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. zmieniającą decyzję ramową 2002/475/WSiSW (Dz.U. L 330 z 9.12.2008, s. 21).

- (22) Zgodnie z art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Zjednoczone Królestwo i Irlandia zgłosiły chęć uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.

LUB

- (23) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i nie naruszając art. 4 tego Protokołu, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjmowaniu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (24) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjmowaniu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje. Decyzja ramowa 2002/475/WSiSW pozostaje wiążąca dla Danii i ma do niej zastosowanie,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I: PRZEDMIOT I DEFINICJE

Artykuł 1 Przedmiot

W niniejszej dyrektywie ustanawia się minimalne normy dotyczące definicji przestępstw i sankcji w dziedzinie przestępstw terrorystycznych, przestępstw dotyczących grupy terrorystycznej oraz przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, jak również szczególne środki ochrony ofiar terroryzmu i pomocy tym ofiarom.

Artykuł 2 Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „fundusze” oznaczają aktywa każdego rodzaju, zarówno materialne, jak i niematerialne, ruchome i nieruchome, niezależnie od tego, w jaki sposób nabyte, oraz dokumenty prawne lub inne dokumenty w każdej formie, także w formie elektronicznej lub cyfrowej, świadczące o tytule do tych aktywów lub udziale w tych aktywach, w tym – ale nie tylko – kredyty bankowe, чеки podróżne, чеки bankowe, przekazy pieniężne, udziały, papiery wartościowe, obligacje, polecenia wypłaty i akredytywy;
- b) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot mający osobowość prawną na mocy właściwego prawa, z wyjątkiem państw lub organów publicznych sprawujących władzę państwową oraz organizacji międzynarodowych;
- c) „grupa terrorystyczna” oznacza: grupę zorganizowaną złożoną z więcej niż dwóch osób, ustanowioną na przestrzeni czasu i działającą w uzgodniony sposób w celu popełniania przestępstw terrorystycznych;
- d) „grupa zorganizowana” oznacza grupę, która nie jest przypadkowo sformowana w celu natychmiastowego dokonania przestępstwa oraz w której

nie ma potrzeby formalnego określenia ról członków grupy, ciągłości członkostwa lub rozwiniętej struktury.

TYTUŁ II:
PRZESTĘPSTWA TERRORYSTYCZNE I PRZESTĘPSTWA DOTYCZĄCE GRUPY
TERRORYSTYCZNEJ

Artykuł 3
Przestępstwa terrorystyczne

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby czyny umyślne wskazane w ust. 2, określone zgodnie z prawem krajowym jako przestępstwa, które ze względu na swój charakter i kontekst mogą wyrządzić poważne szkody krajowi lub organizacji międzynarodowej, były określane jako przestępstwa terrorystyczne, jeżeli zostają one popełnione w jednym lub kilku poniższych celach:
 - a) poważnego zastraszenia ludności;
 - b) bezprawnego zmuszenia rządu lub organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania jakiegoś działania;
 - c) poważnej destabilizacji lub zniszczenia podstawowych struktur politycznych, konstytucyjnych, gospodarczych lub społecznych kraju lub organizacji międzynarodowej.
2. Czynami umyślnymi, o których mowa w ust. 1, są:
 - a) ataki na życie ludzkie, które mogą powodować śmierć;
 - b) ataki na integralność cielesną osoby;
 - c) porwania lub branie zakładników;
 - d) spowodowanie rozległych zniszczeń obiektów rządowych lub obiektów użyteczności publicznej, systemu transportowego, infrastruktury, w tym zniszczeń systemu informacyjnego, stałych platform umieszczonych na szelfie kontynentalnym, zniszczeń miejsca publicznego lub mienia prywatnego mogących zagrozić życiu ludzkiemu lub spowodować poważne straty gospodarcze;
 - e) zajęcie statku powietrznego, statku lub innego środka transportu publicznego lub towarowego;
 - f) wytwarzanie, posiadanie, nabywanie, przewożenie, dostarczanie lub używanie broni, materiałów wybuchowych lub broni atomowej, biologicznej lub chemicznej, jak również badania i rozwój w dziedzinie broni biologicznej i chemicznej;
 - g) uwalnianie substancji niebezpiecznych lub powodowanie pożarów, powodzi lub wybuchów, których rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego;
 - h) zakłócenia lub przerwy w dostawach wody, energii elektrycznej lub wszelkich innych podstawowych zasobów naturalnych, których rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego;
 - i) zagrożenie popełnieniem czynów wymienionych w lit. a)–h).

Artykuł 4
Przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej

Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby następujące czyny, w przypadku popełnienia ich umyślnie, podlegały karze jako przestępstwo kryminalne:

- a) kierowanie grupą terrorystyczną;
- b) uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej, w tym poprzez dostarczanie informacji lub zasobów materialnych lub poprzez wszelkiego rodzaju finansowanie działalności grupy terrorystycznej, ze świadomością, że takie uczestnictwo będzie stanowiło wkład w działalność przestępczą grupy terrorystycznej.

TYTUŁ III: PRZESTĘPSTWA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ TERRORYSTYCZNĄ

Artykuł 5
Publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa terrorystycznego

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie przekazu do publicznej wiadomości z zamiarem podżegania do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 2 lit. a)–h), jeżeli takie zachowanie, bezpośrednio lub pośrednio popierając przestępstwa terrorystyczne, stwarza niebezpieczeństwo popełnienia jednego lub większej liczby takich przestępstw, było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 6
Werbowanie na rzecz terroryzmu

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby nakłanianie innej osoby do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 2 lit. a)–h) lub w art. 4 było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 7
Udzielanie szkolenia na potrzeby terroryzmu

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby udzielanie instruktażu w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni lub trujących lub niebezpiecznych substancji, bądź też innych szczególnych metod lub technik, w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 2 lit. a)–h), ze świadomością, że przekazywane umiejętności są przeznaczone do wykorzystania w tym celu, było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 8
Otrzymywanie szkolenia na potrzeby terroryzmu

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby otrzymywanie instruktażu od innej osoby w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni lub trujących lub niebezpiecznych substancji, bądź też innych szczególnych metod lub technik, w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia

jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 2 lit. a)–h), było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 9

Podróżowanie za granicę w celach terrorystycznych

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby podróżowanie do innego kraju w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, o którym mowa w art. 3, uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej, o których mowa w art. 4, lub udzielanie lub otrzymywanie szkolenia na potrzeby terroryzmu, o którym mowa w art. 7 i 8, było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 10

Organizowanie lub inny rodzaj ułatwiania podróżowania za granicę w celach terrorystycznych

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby każdy czyn polegający na organizowaniu lub ułatwianiu, który pomaga jakiegokolwiek osobie w podróżowaniu za granicę w celach terrorystycznych, o którym mowa w art. 9, ze świadomością, że pomoc ta jest przeznaczona do tego celu, był karalny jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 11

Finansowanie terroryzmu

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby działania polegające na dostarczaniu lub gromadzeniu funduszy, za pomocą jakichkolwiek środków, bezpośrednio lub pośrednio, z zamiarem ich wykorzystania lub ze świadomością, że mają zostać wykorzystane, w całości lub w części, do popełnienia któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3–10 oraz art. 12–14 lub art. 16, były karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 12

Kradzież kwalifikowana w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby kradzież kwalifikowana dokonana z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 była karalna jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 13

Wymuszenie w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego

Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki, aby wymuszenie dokonane z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

Artykuł 14
Sporządzanie fałszywych dokumentów urzędowych w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki, aby sporządzanie fałszywych dokumentów urzędowych z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 2 lit. a)–h) i w art. 4 lit. b) było karalne jako przestępstwo kryminalne, jeżeli czyn taki został popełniony umyślnie.

**TYTUŁ IV: PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE PRZESTĘPSTW
TERRORYSTYCZNYCH, PRZESTĘPSTW DOTYCZĄCYCH GRUPY
TERRORYSTYCZNEJ ORAZ PRZESTĘPSTW ZWIĄZANYCH Z DZIAŁALNOŚCIĄ
TERRORYSTYCZNĄ**

Artykuł 15
Związek z przestępstwami terrorystycznymi

Aby przestępstwo, o którym mowa w art. 4 i tytule III, było karalne, nie jest konieczne, by przestępstwo terrorystyczne zostało faktycznie popełnione, ani nie jest konieczne ustalenie związku z konkretnym przestępstwem terrorystycznym lub – w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 9–11 – ze szczególnymi przestępstwami związanymi z działalnością terrorystyczną.

Artykuł 16
Pomocnictwo, podżeganie oraz usiłowanie

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność czynów polegających na pomocnictwie w popełnieniu jednego z przestępstw określonych w art. 3–8 i art. 11–14.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność czynów polegających na podżeganie do popełnienia jednego z przestępstw określonych w art. 3–14.
3. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność czynów polegających na usiłowaniu popełnienia jednego z przestępstw określonych w art. 3, 6, 7, 9 oraz art. 11–14, z wyjątkiem posiadania, jak przewidziano w art. 3 ust. 2 lit. f), oraz przestępstwa określonego w art. 3 ust. 2 lit. i).

Artykuł 17
Kary dla osób fizycznych

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność przestępstw określonych w art. 3 i art. 14–16, poprzez ustanowienie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar, które mogą pociągnąć za sobą ekstradycję.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność przestępstw terrorystycznych określonych w art. 3 oraz przestępstw określonych w art. 16, o ile odnoszą się one do przestępstw terrorystycznych, poprzez ustanowienie kar pozbawienia wolności w wymiarze wyższym, niż orzekane z mocy prawa krajowego za takie przestępstwa przy braku szczególnego zamiaru, o którym mowa w art. 3, z wyjątkiem przypadków, w których orzekane kary są najwyższymi na mocy prawa krajowego.

3. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność przestępstw wymienionych w art. 4 poprzez ustanowienie kar pozbawienia wolności w wymiarze maksymalnym nie mniejszym niż piętnaście lat za przestępstwo określone w art. 4 lit. a) oraz w wymiarze maksymalnym nie mniejszym niż osiem lat za przestępstwo określone w art. 4 lit. b). Jeżeli przestępstwo terrorystyczne określone w art. 3 ust. 2 lit. i) zostało popełnione przez osobę kierującą grupą terrorystyczną, o której mowa w art. 4 lit. a), maksymalny wymiar kary wynosi nie mniej niż osiem lat.

Artykuł 18
Okoliczności łagodzące

Każde państwo członkowskie może podjąć niezbędne środki, aby zapewnić zmniejszenie kar określonych w art. 17, w przypadku gdy sprawca:

- a) odstępuje od działalności terrorystycznej, oraz
- b) dostarcza organom administracyjnym lub sądowym informacji, których uzyskanie przez wymienione organy w inny sposób byłoby niemożliwe, a które są pomocne przy:
 - 1) zapobieganiu lub zmniejszaniu skutków przestępstwa;
 - 2) identyfikacji lub postawieniu przed sądem innych sprawców przestępstwa;
 - 3) znalezieniu dowodów; lub
 - 4) zapobieganiu popełnieniu kolejnych przestępstw, o których mowa w art. 3 i art. 14–16.

Artykuł 19
Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde państwo członkowskie przyjmuje niezbędne środki, aby zapewnić możliwość pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa określone w art. 3–14 i art. 16, popełniane na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę, działającą indywidualnie lub jako część organu osoby prawnej i zajmującą kierownicze stanowisko w strukturze osoby prawnej, na jednej z następujących podstaw:
- a) prawo do reprezentowania osoby prawnej;
 - b) upoważnienie do podejmowania decyzji w imieniu osoby prawnej;
 - c) upoważnienie do sprawowania kontroli w strukturach osoby prawnej.
2. Państwa członkowskie podejmują także niezbędne środki, aby zapewnić możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności osób prawnych, w przypadku gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3–14 i art. 16, na korzyść tej osoby prawnej przez osobę jej podwładną.
3. Odpowiedzialność osób prawnych zgodnie z ust. 1 i 2 nie wyklucza sądowego postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które są sprawcami przestępstw określonych w art. 3–14 i art. 16, podlegają do tych przestępstw lub pomagają w ich popełnieniu.

Artykuł 20
Kary dla osób prawnych

Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić karalność osoby prawnej odpowiedzialnej na podstawie art. 19 skutecznymi, proporcjonalnymi i odstraszającymi karami, które obejmują grzywny wymierzane na podstawie przepisów prawa karnego lub na podstawie innych przepisów oraz mogą obejmować inne kary, takie jak:

- a) pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej;
- b) czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności handlowej;
- c) umieszczenie pod nadzorem sądowym;
- d) sądowy nakaz likwidacji;
- e) czasowe lub stałe zamknięcie zakładów wykorzystywanych do popełnienia przestępstwa.

Artykuł 21
Jurysdykcja i ściganie

1. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne środki w celu ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 3–14 i art. 16, w przypadku gdy:

- a) przestępstwo zostaje popełnione w całości lub w części na jego terytorium;
- b) przestępstwo zostaje popełnione na pokładzie statku pływającego pod jego banderą lub statku powietrznego w nim zarejestrowanego;
- c) sprawca jest jednym z jego obywateli lub rezydentów;
- d) sprawca udziela szkoleń na potrzeby terroryzmu, o których mowa w art. 7, obywatelom lub rezydentom;
- e) przestępstwo zostaje popełnione na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na jego terytorium;
- f) przestępstwo zostaje popełnione przeciwko instytucjom lub obywatelom danego państwa członkowskiego lub przeciwko instytucji, organowi, urzędowi lub agencji Unii Europejskiej, które mają siedzibę w tym państwie członkowskim.

Każde państwo członkowskie może rozszerzyć obszar swojej jurysdykcji, jeżeli przestępstwo zostaje popełnione na terytorium państwa członkowskiego.

2. Jeżeli przestępstwo podlega jurysdykcji więcej niż jednego państwa członkowskiego i jeżeli każde z zainteresowanych państw może zgodnie ze swoim prawem krajowym podjąć ściganie na podstawie tego samego stanu faktycznego, zainteresowane państwa członkowskie współpracują w celu podjęcia decyzji, które z nich będzie ścigać sprawców w celu skoncentrowania postępowania w miarę możliwości w jednym państwie członkowskim. W tym celu państwa członkowskie mogą odwołać się Eurojustu, aby ułatwić współpracę między swoimi organami sądowymi i koordynację ich działań. W takiej sytuacji uwzględnia się następujące czynniki:

- a) właściwe państwo członkowskie to państwo, na którego terytorium dane czyny zostały popełnione,

- b) właściwe państwo członkowskie to państwo, którego obywatelem lub rezydentem jest sprawca,
 - c) właściwe państwo członkowskie jest państwem członkowskim pochodzenia ofiar,
 - d) właściwe państwo członkowskie to państwo, na którego terytorium sprawca został zatrzymany.
3. Każde państwo członkowskie podejmuje również środki niezbędne w celu ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw określonych w art. 3–14 i art. 16, w przypadku gdy odmawia ono przekazania lub ekstradycji osoby podejrzanej lub skazanej za te przestępstwa do innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.
4. Każde państwo członkowskie zapewnia objęcie swoją jurysdykcją spraw, w których którekolwiek z przestępstw określonych w art. 4 i art. 16 zostało popełnione w całości lub w części w obrębie jego terytorium, niezależnie od tego, gdzie grupa terrorystyczna ma swoją siedzibę lub prowadzi swoją działalność przestępczą.
5. Niniejszy artykuł nie wyklucza sprawowania jurysdykcji w sprawach karnych, zgodnie z prawem krajowym państw członkowskich.

TYTUŁ V: PRZEPISY DOTYCZĄCE OCHRONY, WSPIERANIA I PRAW OFIAR TERRORYZMU

Artykuł 22

Ochrona i pomoc udzielane ofiarom terroryzmu

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by dochodzenie lub ściganie przestępstw objętych niniejszą dyrektywą nie były zależne od złożenia przez ofiarę terroryzmu lub inną osobę będącą ofiarą przestępstwa zawiadomienia lub skargi, przynajmniej w odniesieniu do czynów popełnionych na terytorium danego państwa członkowskiego.
2. Państwa członkowskie zapewniają istnienie specjalnych służb świadczących pomoc i wsparcie dla ofiar terroryzmu. Przedmiotowe służby powinny mieć zdolność i strukturę organizacyjną niezbędną do udzielania pomocy i wsparcia tym ofiarom natychmiast po ataku i tak długo, jak to konieczne, zgodnie ze szczególnymi potrzebami każdej ofiary. Usługi tych służb powinny być poufne, bezpłatne i łatwo dostępne dla wszystkich ofiar terroryzmu. Usługi te obejmują w szczególności:
- a) wsparcie emocjonalne i psychologiczne, takie jak wsparcie i doradztwo w związku z przeżyciami traumatycznymi;
 - b) udzielanie porad i informacji na temat wszelkich istotnych kwestii prawnych, praktycznych i finansowych.
3. Niniejszą dyrektywę stosuje się dodatkowo do środków ustanowionych w dyrektywie 2012/29/UE i bez uszczerbku dla tych środków.

Artykuł 23

Prawa ofiar terroryzmu mających miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by ich właściwe organy współpracowały ze sobą w celu zapewnienia dostępu do informacji ofiarom terroryzmu, które mają miejsce zamieszkania w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym dokonano przestępstwa terrorystycznego. Dostęp do informacji obejmuje w szczególności informacje na temat praw ofiar, dostępnych usług wsparcia i dostępnych systemów odszkodowań.
2. Państwa członkowskie dopilnowują, by wszystkie ofiary terroryzmu miały dostęp do usług pomocy i wsparcia określonych w art. 22 na terytorium państwa członkowskiego, w których mają one miejsce zamieszkania, nawet jeśli przestępstwo terrorystyczne zostało popełnione w innym państwie członkowskim.

TYTUŁ VI: PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 24

Zastąpienie decyzji ramowej 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu

Zastępuje się decyzję ramową 2002/475/WSiSW w odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą, bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji tej decyzji ramowej do prawa krajowego.

W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą odesłania do decyzji ramowej 2002/475/WSiSW traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 25

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia [12 miesięcy od jej przyjęcia]. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 26

Sprawozdawczość

1. Do dnia [24 miesiące od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy] Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy.
2. Do dnia [48 miesięcy od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy] Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym ocenia wpływ i wartość dodaną niniejszej dyrektywy w sprawie zwalczania terroryzmu. Komisja bierze także pod uwagę informacje przekazane przez państwa członkowskie na podstawie decyzji Rady 2005/671/WSiSW.

Artykuł 27
Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 28
Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.
Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący